

KOMMUNEQARFIK **SERMERSOOQ**

Sumiiffiup ilisartinneqarnera

Paamiut

Assiliisoq: Asiaq

Sumiiffimmi inuiaqatigiit suna ilisarnaatigaat?

Sumiiffik imatut nassuiarneqarsinnaavoq tassaasoq sumiiffik nunap immikkoortuaniittoq tassaniillutik inuunerup ingerlaneranut tunngasut tamarmik sulinermut, ineqarnermut aamma sunngiffimmut tunngasut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasigut qulaajarnianeqarput ulluinnarni inuunermi killiliussat, soorlu inuussutissarsiutit, oqartussaasut aamma namminersortut kiffartuussinerat, sumiiffimmi suleqatigiinneq, inuit isumalluutaasut, isumaginninnikkut aamma atortutigut attaveqaasersuutit, kulturikkut ingerlatsinerit allallu.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasa kommuneqarfinni najugaqarfiit maannakkorpiaq qanoq inissisimanerat takutippaat, tamatumani tunngavigineqarlutik naatsorsueqqissaarnerit aamma kisitsisit kommuneqarfiup aamma suleqatigisaasa paasissutissanik katersuiffianeersut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataatigut suna anguniarneqarpa?

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ataatsimoortumik nassuiaatigineqarnerisa katersornerannut siunertaavoq, taakku politikerinut aamma allaffeqarfiimmut aalajangiisoqartussanngoraangat aamma iliuusissanik aallartitsisoqartussanngoraangat atortorineqassammata.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat minnerpaamik ukiut marlukkuutaarlugit nutarterneqartassapput kiisalu politikkerit aamma allaffeqarfiup kissaatigisaat malillugit paasissutissat tulluarsarneqartassallutik. Piffissap ingerlanerani sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat nalunaarusianut itisiliinertalinnut innersuusisinnaassapput, taamaaliornikkut atuartartut pissutsinik piviusunik aalajangersimasunik aamma itinerusumik ilisimasaqarusuttut ilisimasassat taakku ingerlatsiviit namminneq nalunaarusiaanni aamma misissueqqissaarneranni pissarsiarisinnaassammatigut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasa suliarineqarnerat pillugit?

Aatsaat siullerpaamik Kommuneqarfik Sermersuumi ingerlatsiviit tamarmik susassaarfii ilanngullugit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat suliarineqarput. Taamaattumik saqqummersitaq siulleg manna aammattaaq piareersaatitut sammisatut isigineqartariaqarpoq.

Naatsorsueqqissaarnerit aamma kisitsisit kissaatigineqartut pissarsiarinissaat ajornakusoorsimavoq. Taamaattumik imaassinnaavoq ilisarnaatini immikkoortuni paasissutissat kissaatigineqartut tamarmik pissarsiarineqarsinnaanngitsut. Taamaattorli ataavartumik ingerlatsiviit aamma tunniussisinnaasut allat tamarmik suleqatigineqarput, taamaaliornikkut paasissutissat pisariaqartut tunniunneqarsinnaassammata tamanut iluaqutaasumik.

Tamakku saniatigut pineqartuni arlalinni kisitsisit aamma naatsorsueqqissaarnerit imminnut ataqatigiinngillat, tamakkulu eqqumiiginneqarsinnaapput aamma apeqqutinik pilersitsisinnaallutik. Neriutigineqarpoq ataqatigiinngitsut tamakku sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat pillugit 2014-imi aappasaanik saqqummiussaqaarnissamut nassuiarneqarsinnaajumaartut.

Oqaaseqaatit aamma ilassutit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataasa aaqqissuunneqarnissaannut tigusunnaarput. Saaffiginissutit uunga ingerlatinneqassapput: kommuneqarfik@sermersooq.gl.

Imai

1. Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq	5
1.1 Politikkikkut ingerlatsineq	5
1.2 Sumiiffimmi allaffissorneq	5
2. Oqaluttuassartaa	7
2.1 Oqaluttuarisaanerup naatsumik pingaarnersiornera	7
2.2 Ullorsiorfiit	7
3. Geografi aamma silap pissusaa	8
3.1 Geografi	8
3.2 Silap pissusaa	9
4. Innuttaasut	10
4.1 Ukioqqortussuseq aamma suaassuseq	10
4.2 Najugaqariaaseq	11
4.3 Pilersuinerup annertussusaa	12
4.4 Sulisartut	12
5. Inoqutigiit isertitaat	13
6. Attaveqarneq	14
6.1 Assartuutit	14
6.1.1 Assartuutit	15
6.2 Teknikkikkut atortuutit	16
6.3 Nunaqarfinni atortuutit	16
6.4 Attaveqarneq aamma tusagassaqqartitsiviit	16
7. Ineqarnermut tunngasut	18
7.1 Illut amerlassusaat aamma suuneri	18
7.2 Imikoqarnermut tunngasut	18
7.3 Agguaqatigiisillugu inoqutigiit amerlassusaat	19
7.4 Inissarsiorlutik utaqqisutut allattorsimasut	19
7.5 Angerlarsimaffeqanngitsut	19
8. Ilinniartitaaneq	20
8.1 Meeqqat atuarfiat	20
8.1.1 Atuartut amerlassusaat	20
8.1.2 Immikkut atuartitsinerit	21
8.1.3 Karakterit	22
8.2 Efterskole aamma AFS-ip ingerlarnga	24
8.2.1 Efterskole	24
8.2.2 AFS-p ingerlarnga	25
8.3 Piareersarluni ilinniarnert	25
8.3.1 Piareersarfik	25
8.3.2 Piorsaavik	25
8.3.2 Piorsaavik	26
8.4 Ilinniaqqinnissamut aamma inuutissarsiuqalernissamut ilinniaqqinneq	27
8.5 Qaffasinnerusumik ilinniagaqarneq	27
9. Inuussutissarsiutit	28
9.1 Pisortat suliffeqarfiutaat	28
9.2 Suliffeqarfiit	29
9.2.1 Takornariaqarneq	29
9.3 Suliffissaqarneq	30

10. Inunnik isumaginninnermi pissutsit	31
10.1 Sunngiffimmi sammisat aamma peqatigiiffilerineq	31
10.2 Meeqqat inuusuttullu	32
10.2.1 Meeqqeriviit, paaqqinnittarfiit aamma neqeroorutit	32
10.2.2 Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissitat	32
10.3 Utoqqarnik isumassuineq	32
10.4 Innarluutilinnik isumassuineq	33
10.4.1 Inuit innarluutillit amerlassusaat innarluutillu suuneri	33
10.4.2 Sulliviit aamma neqeroorutit	34
10.4.3 Innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissitat	34
10.5 Inunnik isumaginninnermi ikiorsiissutit tunniuttakkat	34
10.5.1 Suliffissaaleqisut	35
11. Pinerlunneq	37
12. Peqqinnissaqarfik	38
12.1 Peqqinnissaqarfimmi ingerlatat	38
12.2 Innuttaasut peqqissusaat	38
12.3 Imigassaq	39
12.3.1 Imigassamik atuineq	39
12.3.2 Atornerluinsunik katsorsaaneq	39
12.4 imminnut toquttarnerit	40
13. Naggasiut	40
14. Atuakkat tigulaariffiit tusarfiillu	41
15. Ilanngussaq	42

1. Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq

1.1 Politikkikkut ingerlatsineq

Paamiut Kommuneqarfik Sermersuup Kommunalbestyrelsiani pingasunik sinniisoqarpoq.

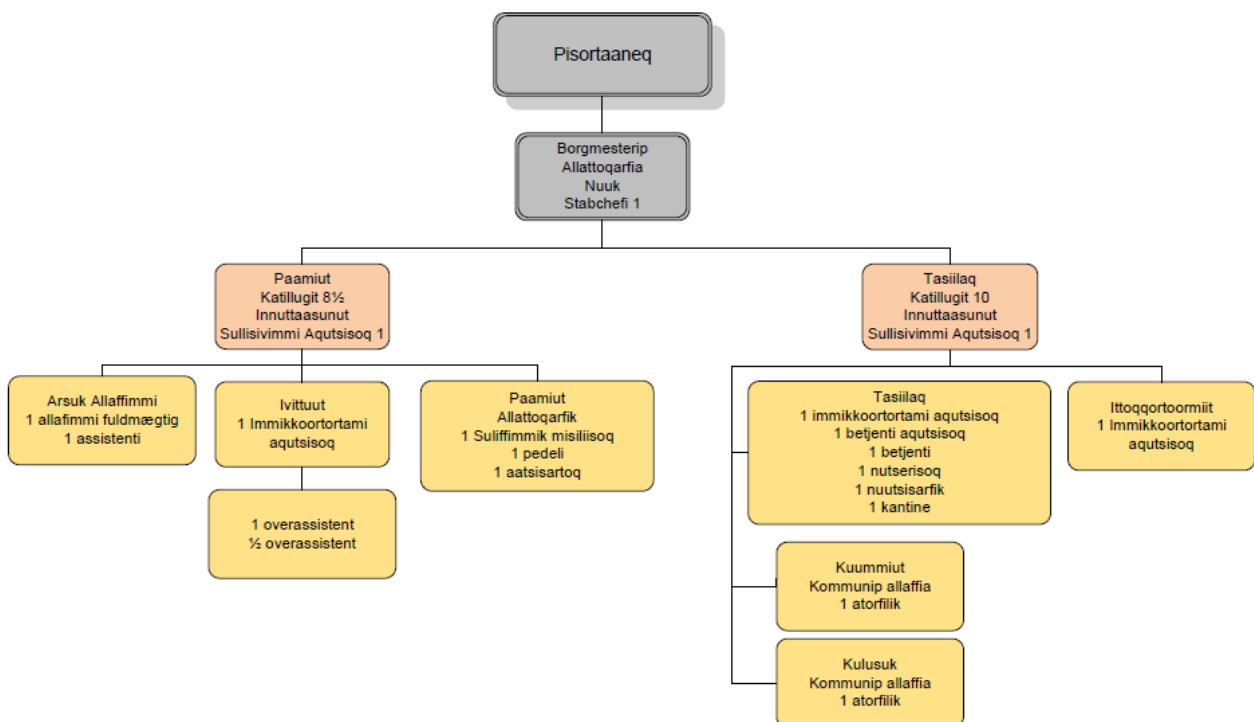
Nunaqarfik Arsuk, Paamiunut atasoq, pingasunik ilaasortalimmik nammineq Nunaqarfinni Aqutsisoqarpoq, taakku ilaat ataaseq siulittaasuuvog.

1.2 Sumiiffimmi allaffissorneq

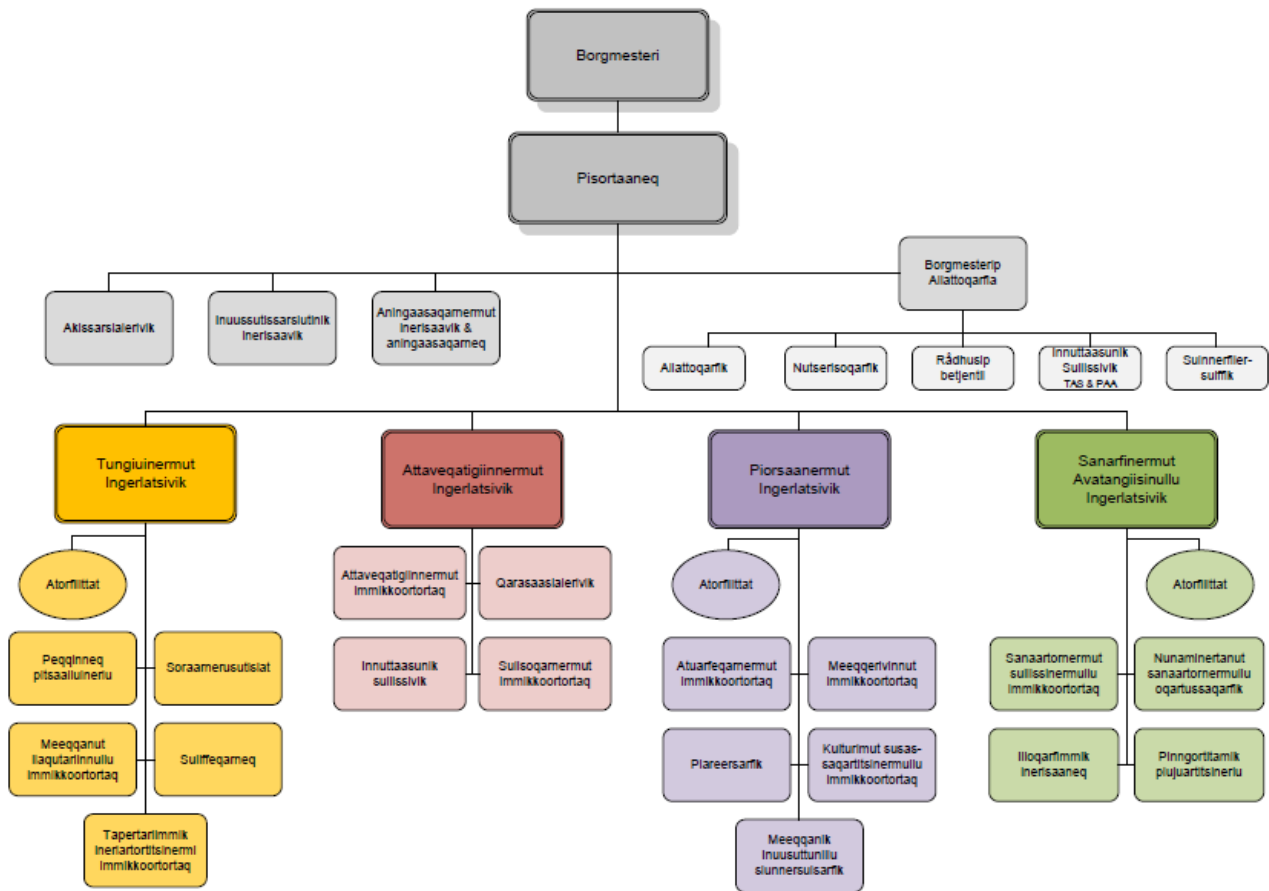
Arsummi kommunip allaffiata immikkoortortaqarfia nunaqarfinni aqutsisunut kiffartuussivoq toqqaannartumillu atavoq Paamiuni Innuttaasunik Sullissivimmut, Paamiuni Innuttaasunik Sullissivik Nuummi Borgmesterip allattoqarfianut atavoq.

Aamma Ivittuuni immikkoortortami aqutsisoq Paamiuni innuttaasunik sullissivummut atavoq, Paamiuni Innuttaasunik Sullissivik Nuummi Borgmesterip allattoqarfianut atavoq.

Takussutissiaq 1: Kommuneqarfik Sermersuumi Borgmesterip Allattoqarfiani aaqqissuussaq

Paamiuni allaffissornermut aqutsisut immikkoortortaminni fagchefinut atapput, takuuk aaqqissuussaanermi pilersaarut. Fagcheffit ingerlatsivinni pisortanut atapput, immikkoortortaqarfiup ataffigisaanut. Fagcheffit pisortallu tamarmik Nuummi allaffeqarput. Assersuutigalugu Paamiuni Meeqqanik Inuusuttunillu immikkoortortami fagkonsulentit pisortaat Nuummi Tungiuinermut Ingerlatsivimmiittumi Meeqqanut Ilaqutariinnullu Immikkoortortami fagchefimut atavoq.

Takussutissiaq 2: Allaffissornikkut aaqqissuussaannerup takussutissartaa, Kommuneqarfik Sermersooq

2. Oqaluttuassartaa

2.1 Oqaluttuarisaanerup naatsumik pingaarnersiornera

Paamiut Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfiit kujallersaraat kommunimilu illoqarfinni kisiartaavoq – illoqarfiit pingaarnersaata saniatigut – kitaaniittuni (www.sermersooq.gl). Paamiut aamma Kalaallit Nunaata kitaani imartamiippoq sikuneq ajortumi.

2009-mi kommunit kattussuunnissaasa tungaanut Paamiut nammineq kommuniuvoq Arsuk nunaqarfittaralugu. Nunaqarfiit Narsalik (Paamiut kujataani Sermiliup avataani qeqertamiittoq) kiisalu Avagait (Qassit aallaaviani Paamiut avannaatungaaniittoq) matuneqarnikuuvoq saarulliit tammakarnerisa kinguneranik. Avigait matuneqarput 1984-mi Narsalimmiorlu kingulleq nuuppoq 1997-mi. (www.denstoredanske.dk).

Illoqarfiup aqqa isumaqarpoq "paavani najugallit" pillugu illoqarfiup inissisimaffia Kuannersuup kangerluata paavaniittoq (www.sermersooq.gl). Qallunaatut taaguutitoqaraa, atorunnaarnikuusoq, Frederikshåb.

Isumaqartoqarpoq Paamiut eqqaat uangut ukiunut uuttuutigit sioqqullugit ukioq 1500-t missaanili inoqarsimassasoq. (www.wikipedia.com).

Paamiut tunngavilerneqarpoq 1742-mi niuertumit Jakob Severinimit, nunasiaateqalernerup nalerpiaani. Taassuma nuna Frederikshåbimik atserpaa kingorna kunnginngortoq Frederik VI atsiullugu. Severinip tikinneraniit ukiup siulliup ingerlanerani pajugutigineqartut apuunneqarsinnaasarsimangillat sikorsuit pissutaallutik taamaattumik sumiiffik qimaannarneqangajassimavoq. Kingornali arfanniarneq puisinniarnierlu iluanaarfiusalerput, illoqarfiup siuariartuutigisaanik. (www.denstoredanske.dk).

Ineriartortisinissamut pilersaarut G-60 naapertorlugu, Paamiut qiterisaqarfimmiit nalilerneqarpoq periarfissalissuurtut, taamaattumik illoqarfik sumiiffimmi pingaarnerusussatut toqqarneqarpoq. Piffissami taamani illoqarfik alliaartupiloorpoq, inuit najugaqarfinni minnerneersut Paamiunut nutsermata. (www.denstoredanske.dk).

Tamanna ilaatigut pivoq 1950-sikkunni saarullinniarnerup siuariarnerata kingorna. 1967-mi nunami saarullinnik tunisassiorfiit annersaat sananeqarpoq, taamani tunisassiorfik Atlantikup avannaani annerpaajuvoq. Saarulliit tammakarmata 1980-sikkullu ingerlaneranni tammarlutik illoqarfik annertuumik eqqorneqarpoq. (www.denstoredanske.dk).

2.2 Ullorsiorfiit

Ullut ullorsiorfiit:

- Illoqarfik 1742–mi tunngavilerneqartoq, 2018-mi ukiunik 250-inngortorsiussaaq.
- Oqaluffik 1909-mi sananeqarpoq, 2012-mi 2034-milu ukiunik 125-inngortorsiussaaq.
- Atuarfik atoqqaarfissiorneqarpoq 5. september 1926-mi, 2026-mi 100-rujunngortorsiussaaq.
- Mittarfik atoqqaarfissiorneqarpoq 1. december 2007-mi taamaasilluni 2017-mi ukiunik qulinngortorsiussaaq.

3. Geografi aamma silap pissusaa

3.1 Geografi

Paamiut Kalaallit Nunaata kujataaniippoq, Nuup kujataaniilluni 170 km-sut ungasitsigisumi. Illoqarfik qeqertaasamiippoq, imaqartumi ikkattumik, qaqqaqarporlu moriittunik (600-800 meter) isikkiveqartunik nunap timaani qaqqanut.

Sioraq Paamiut avannaatungaaniittoq Kitaani iigartarfiit ikittunnguit ilagaat, taanna sermersuarmit sissamut ingerlavoq. 10 km-iterisut silitsigaaq, sinneriaalli eqqaani sermersuaq 25 km-iterisut silitsigaaq. Sermersuup sioraani ujaraararpasuit siorarpasuillu ipput (www.denstoredanske.dk). Sissami sioraannaasumiik isikkiveqarpoq sermeruup eqqaani elefantip isigassuatut isikkulik sermeqannginnersaq. Aasakkut sioraq Paamiormiut ornigarluartarpaat (www.greenland.com).

Kuannini iigartarfik Nigerlikasik, Paamiuni kujataaniittoq aamma Paamiormiunit ornigarluarneqartarpoq. Sermersuup ujugisimanera imaaniik 20-30 mterinik portutigaaq. Kangerluup naqqani aasakkut kiattarpoq aamma tamanna naggorissuuvog naasarlutik rododendronit aamma orpikkat inuttut portutugisut. (www.greenland-guide.gl).

Paamiut aamma nattorallup nunaatut ilisimaneqarpoq, Kalaallit Nunaanni nattorallit amerlanersaat tamaaniimmata (Turen går til Grønland).

Paamiut isaariaatigooraanni takussaavoq kilisaat kivinikoq. Taanna aalisariutaavoq ateqartoq Greenland Star, ikkarlittoq 1984-mi. (Greenland and The Arctic).

3.2 Silap pissusaa

Januariq qaammataa issinnersaavoq agguaqatigiisillugu -6,6-nik issittarluni taava agguaqatigiisillugu kiassusaasarpog 5,6, julip qaammataani kiannerpaasarpog. Aggustimi isungutannerpaasarpog, siallertarmat 92 millimeterinik, aprilimi majimilu sialukinnerpaasarpog, nakkartarluni 58 millimeter. (www.dmi.gl).

Paamiut seqernup kaaviinnarfiata kaperlattarfiullu kujataaniippoq (Turen går til Grønland).

Putsertarnera Paamiut ilisarnaataanut ilaavoq. Pissutaavoq Sioqqani iigartarfik, avannaalummik pilersitsisartoq paarlagiiaalluni kissartartumik nillertarlunilu. Putsertarnerali ukiut kingulliit ingerlanerani sakkukillinikuuvoq, amerlasuut isumaqarput silap pissusaata allanngoriartornera pissutaasoq. (www.greenland.com).

Golf sarfaata ilamerngata aqqusaartarnera pissutaalluni Paamiut sikuneq ajorpoq ukiukkut (www.wikipedia.com). Kalaallit Nunaata kangiani imaata sikusarneranut naleqqiullugu sikuq ilarujussua Kalaallit Nunaata kitaani pinngortarpoq ukiup ingerlanerani. Taamaattumik kalaallit nunaata kitaata imartaani sikuq annertunngitsukkuutaat taamaallaat takuneqartarput. Kalaallit Nunaata imartaani allanisulli iluliarsuaqarpoq (www.dmi.gl). Iluliarsuit tunumeersuupput ingerlaartartut sinerik aqqusaarlugu kitaanut, Paamiunut takkukkajupput ukiakkut. (www.wikipedia.com).

4. Innuttaasut

4.1 Ukioqqortussuseq aamma suaassuseq

Tabeli 1. Paamiuni innuttaasut agguarlugit ukiuinnut suaassusaannullu 2000-2011

Ukioq	2000		2002		2004		2006		2008		2009		2010		2011	
Suaassuseq ukioq	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
0-4	92	91	86	83	75	73	61	70	56	66	41	68	49	72	47	69
5-9	84	86	78	76	84	83	80	84	70	70	67	68	58	59	53	57
10-14	84	70	88	74	91	75	81	71	74	69	76	68	71	67	68	69
15-19	63	82	50	69	71	61	70	62	76	66	55	72	59	58	54	55
20-24	48	52	50	63	53	69	42	65	44	56	59	61	49	56	49	56
25-29	33	33	41	41	46	53	40	59	47	58	46	60	53	65	53	67
30-34	85	95	62	61	45	56	36	37	34	43	34	48	32	48	32	51
35-39	80	106	81	109	85	99	65	79	44	59	32	40	26	33	26	33
40-44	62	85	69	97	75	90	83	99	70	90	65	91	62	78	50	63
45-49	61	82	57	72	51	79	63	88	69	86	70	87	63	88	73	92
50-54	47	60	42	63	52	66	53	75	46	77	50	65	53	68	56	75
55-59	47	61	42	76	47	66	43	63	35	53	40	59	38	72	37	60
60-64	29	41	32	39	33	42	36	55	47	65	45	64	42	44	39	46
65-69	23	28	28	28	24	35	29	30	26	29	29	29	33	41	31	40
70-74	29	16	22	19	21	20	16	24	22	25	19	24	17	21	21	22
75+	25	0	28	8	26	10	31	12	28	15	33	14	28	16	29	16
Katillugit	892	988	856	978	879	977	829	973	788	927	761	918	733	886	718	871
Katillugit	1880		1834		1856		1802		1576		1679		1619		1589	

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik: - statistikbanken juli 2011

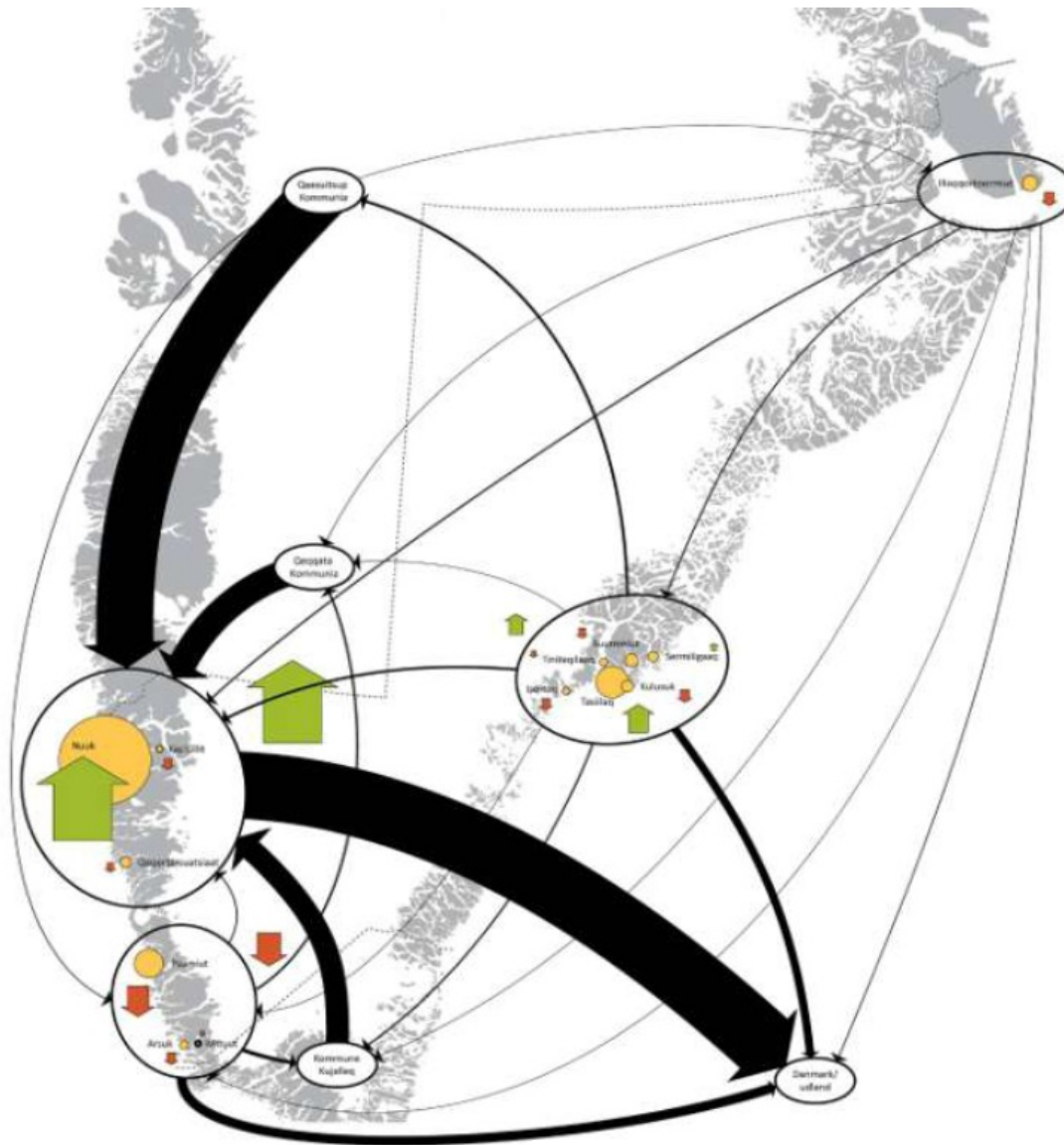
Paamiuni innuttaasut ikiliartortuarput ukiut qulit kingulliit ingerlanerini. 2000-miit 2011-mut 15,5 %-nik ikileriarput. Nuuk assersuutissagaanni piffissami tassanerpiag innuttaasut amerleriarput 22,1 %-nik. Paamiuni angutit amerlanerulaartuaannarput.

4.2 Najugaqariaaseq

Paamiuniit nuuttut amerlanersaat nunanut allanut nuuttarput, ilaat Kommune Kujallermut ikittunnguillu Nuummumut. Tunumut nuuttoqartarnersoq takuneqarsinnaanngilaq. Paamiunut ikittunnguit nuuttarput, Tunumeersut aamma Qaasuitsup Kommunianeersut.

Takussutissiaq 3: Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqariaaseq

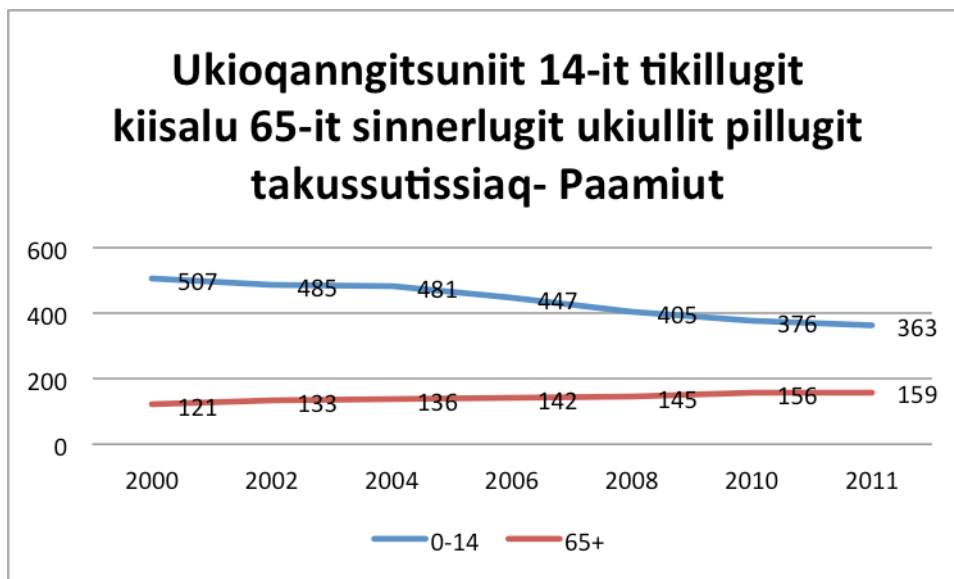
Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqariaaseq

Paasissutissanik pissarsiffik: Sanarfinermut Avatangisinnullu Ingerlatsivik, 2011

4.3 Pilersuinerup annertussusaa

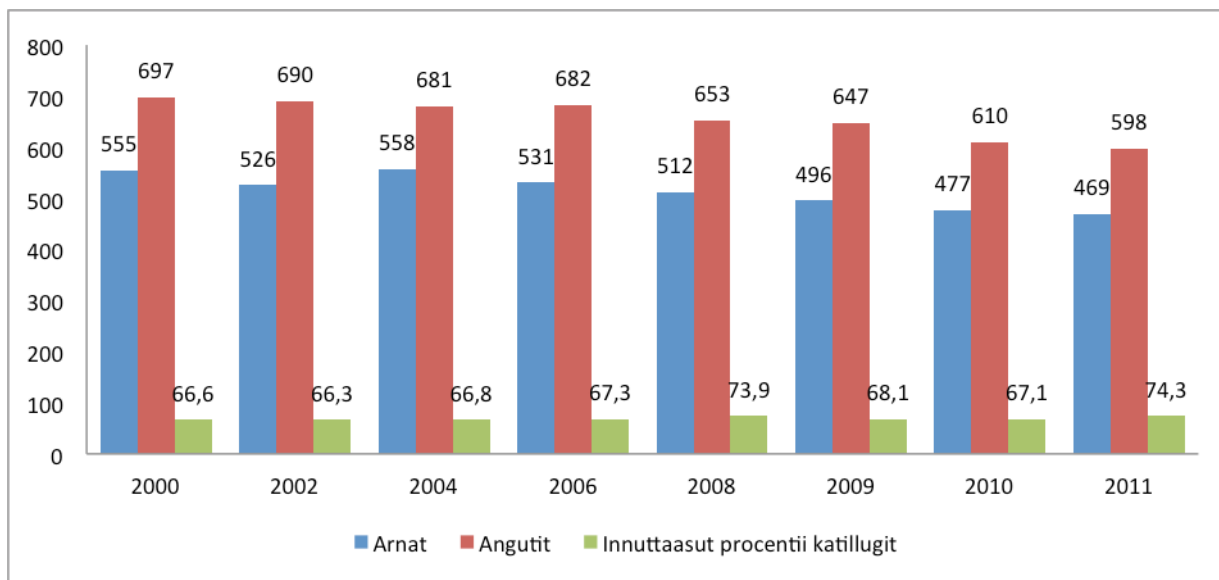
Takussutissiaq 4. Pilersuinerup annertussusaa, Paamiut 2011

Paamiuni meeqqat 14-nik ukiullit ikiliartorput, utoqqaalli amerliartorput. Meeqqat 0-miik 14-nut ukiullit 363-iupput, 2011-mi 65 –t sinnerlugit ukiullit 159-iupput. Tassa imaappoq meeqqat 15-t inorlugit ukiullit 22,8 %-upput utoqqalinersiallillu 10 %-iullutik, Paamiuni innuttaasunut tamanut naleqqiullugit.

4.4 Sulisartut

Takussutissiaq 5. Sulisartut, Paamiut 2011

Sulisinnaasut tamarmik tassaapput 15-niik 62-nut ukiullit ukiuni 2000-miit 2008-mut najugaqarsimasut, 2008-mi innuttaasut ilaat soraarninngorsinnaasimapput 63-nik ukioqarlutik. 2010 aallarnerfigalugu 65-sileereersimasut soraarninngorsinnaalerput, taamaattumik 2010-mi

sulisinnaasut tassaapput 15-niik 64-nut ukiullit. Paamiuni 2011-mi sulisinnaapput 1067-t, tassa innuttaasut tamarmiusut 67,1 %-ii.

Paamiuni sulisinnaasut amerlassusaat ukiuni kingullerni arfineq-pingasuni aalaakkaasimapput. Sulisinnaasunit angutit arnanut naleqqiullugit amerlaneroqqalaarput.

5. Inoqutigiit isertitaat

Tabeli 2. Agguaqatigiisillugu isertitat akileraaruteqaataasussat aamma inoqutigiit atugassatut isertitaat, Kommuneqarfik Sermersooq 2002-2009

	2002		2004		2006		2008		2009*	
	Akileraa-ruteqaa-taasussat	Atu-gassat	Akileraa-ruteqaa-taasussat	Atu-gassat	Akileraa-ruteqaa-taasussat	Atu-gassat	Akileraa-ruteqaa-taasussat	Atu-gassat	Akileraa-ruteqaa-taasussat	Atu-gassat
Nuuk	384.836	285.219	441.931	302.293	427.881	316.255	433.406	331.253	458.872	348.364
Paamiut	192.750	164.706	220.670	181.517	238.998	201.920	257.645	211.607	257.195	217.408
Tasiilaq	289.342	229.929	291.439	228.427	284.038	235.187	276.924	231.640	300.761	254.192
Itt.	253.114	204.824	249.795	202.014	272.582	222.842	290.527	240.370	307.672	255.583

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik statistikbank, august 2011

* 2010-mut kisitsisit sulii pigineqanngillat

Agguaqatigiisillugu isertitat akileraaruteqaataasussat kiisalu inoqutigiit isertitaminnik atugassaat pillugit tabelimi takuneqarsinnaavoq, pineqartut taarmik 2002-miik qaffakkiartorsimasut 2008 tikillugu. 2009-mi isertitat akileraaruteqaataasussat appariaallapput, inoqutigiilli isertitaminnik atugassaat qaffaallallutik.

Paamiuni agguaqatigiisillugu inoqutigiit isertitaat illoqarfinnut allanut naleqqiullugu appasinnerupput.

Siunissami sulissutigineqarpoq isertitat agguarneranni ilanngunniarneqarput piitsuuneq qularnaatsoq, oqaatigisanut ilaanngikkaluarluni paasineqartoq kiisalu piitsut piinik naliliinerit) takutitsisussat inoqutigiit isertitaasa amerlassusaannik piitsuussutsip killinganut naleqqiullugu.

6. Attaveqarneq

6.1 Assartuutit

Paamiunukartoqarsinnaavoq timmisartumik, ilaasartaammik aamma pajuttaammik.

Tabeli 3. Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinnut nunaqarfinnullu umiarsuarmik angallanneq

Bosteder	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Nuuk												
Tasiilaq												
Paamiut												
Ittoqqortoormiit												
Kuummiut												
Kulusuk												
Qeqertarsuatsiaat												
Sermiligaaq												
Arsuk												
Tiniteqilaaq												
Isortoq												
Kapisillit												

Nunaqarfinnukartut

Pajuttaatit

Ilaasartaatit

Paasisutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi, Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, juli 2010.

Qulaani takussutissiami takuneqarsinnaasutut Paamiunut ukioq kaajallallugu umiarsuaqartarpoq.

Paamiuniit Paamiunut assartuisarpoq umiarsuit Royal Arctic Line A/S-p umiarsuaatai. Sapaatip akunneranut ataasiarluni umiarsuaqartarpoq. Royal Arctic Line A/S Paamiuni umiarsualivimmut oqartussaavoq.

Royal Arctic Havneservice –mi Paamiuni sulipput inuit aqqaneq-marluk. Havneservice-p umiarsuit, suliffeqarfiit, paaqqinnittarfiit, oqartussaqaarfiit inuinaallu kiffartuuttarpai, ilaatigut suliarineqartarput umiarsuarnik usingiaanerit usilersuinerillu, assartugassalerineq, umiarsualivimmut imermik

innaallagissamillu pilersuineq kiisalu sulisunik atortuutinillu attartortitsisarneq. Umiarsualivik nutaalianik maskinaateqarpoq soorlu gaffeltrucksit, traktorit, kranit aamma containertrucksit sulianut assigiinngitsunut atorneqartatut. (Royal Arctic Line).

Paamiut aamma nuannaariartaatinut talittarfeqarpoq, puttasulimmik.

Arctic Umiaq Line inunnik angallassisarpoq Sarfaq ittuk atorlugu, kalaallit nunaata kitaa atuarlugu. Paamiuniik kujammut avannamullu umiarsuaqartarpoq sapaatip akunneranut ataasiarluni, Nuummukarneq Qaqortumukarnerlu akunnerit 15-t missaani sivilissuseqartarpoq. Bilittit akikinnerpaat Nuummuk 850-1.110 koruunit akornanni akeqarpoq, apeqqutaalluni ukiup qanoq ilinera, taavalu 895-1.185 koruunit akornanni Qaqortumut. (Arctic Umiaq Line).

Air Greenland Nuummiit kujammukartitsisarpoq marlungnornikkut arfininngornikkullu novemberimiik martsimut aasallu qaammataani pingasunngornikkut arfininngornikkullu. Narsarsuarmiik aallartoqartarpoq pingasunngornikkut arfininngornikkullu ukioq kaajallallugu. Nuummiik Kangerlussuarmut suluusalinnik timmisartuussisoqartarpoq, Narsarsuarmiillu Narsamut Qaqortumullu helikopterit atorlugu. Nuummukarneq 50 minuttit missaani sivilissuseqarpoq. Bilittit akikinnerpaat akeqarput Paamiuniik Nuummuk Air Greenland aorlugu siumut/utimullu 2.542 kr. (Air Greenland).

Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik maannakkut paasissutissiissutigisinnaangilaq qanoq allanut assartuisoqartarneris, sulissutigineqarporli siunissami Paamiuni aqquserngit, aqqusineqqat kiisalu angallaviit allat paasissutissiissutigisalerneqat.

6.1.1 Assartuutit

Tabeli 4. Assartuutit

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Sulliviit biiliutaat	2006	14	39	3	1
Inuinnaat biiliutaat	1449	32	28	20	12
Nioqqutissanik assartuutit	575	8	20	2	-
Lastbilit	162	2	3	0	-
Taxat	86	2	2	0	0
Qatserisartut ambulancillu	77	2	1	0	-
Busit	41	0	1	-	-
Motorcykelit	1	0	0	0	-
Qimussit	0	0	(45,9)	(33)	0
Angallassisutit katillugit	4397	60	94	25	13

Paasissutissanik pisarsivik: Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Akileraarternermut Aqutsisoqarfik dec. 2011. & Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Uumasut nakorsaata aug. 2011.

Nassuiaat 1: Akileraartarfiup umiatsiat, umiatsiaaqqat qamuteraluallu allattornikuunngilai. Akileraaruserisut politiillu assigiinngitsunik suleriaaseqarsinnaapput, akileraaruserisut soqutiginerummatigit biilit oqimaassusaat, suuneri pingaarnerutinnagit.

Nassuiaat 2: Allattorneqarnikuupput 30 ATV'ere' missaat kommunimi tamarmi, oqaatigineqaranili sumi.

Nassuiaat 3: Qimussit naatsorsorneqarput agguaatigisiillugu qulinik qimmillerlugit.

Qulaani tabelimi takuneqarsinnaavoq, Paamiuni biileqartoq 60-nik. Taakkunannga marluk taxaapput. Pisortat businik ingerlatsinngillat. Biilit affaat suliffiit biiliutigaat. Suliffiit biiliutaat inuinnaat illullit biiliutaannut naleqqersuukkaanni, taava inoqutigiit 4 %-ii biileqarsimapput. Paamiut qaasuitsup killeqarfianiimmat illoqarfimmi qimusseqanngilaq.

6.2 Teknikkikkut atortuutit

Nukissiorfiit Paamiuni nukimmik pilersuisuuvog. Illoqarfik innaallagissiorfeqarpoq, illoqarfimmiunut innaallagissami, imermik kissamillu pilersuisumik.

Paamiuni eqqaavilereriaatsit makku ingerlanneqarput:

Takussutissiaq 3. Eqqagalereriaatsit

Eqqakkat suussusaat / immikkoort.	Aaq-qiiissut	Atuisut		Ingerlatsineq		Ingitsiartorfik
		Inoqu-tigiit	Inuussu-tissarsiutit	Katersuisut akisussaasut	Katersuinerup akulikissusai	
Eqqagassat	Aap	X	X	Sanaartugass. suliakkerneq.	Sap. ak. marluk ¹	Eqqaavissuaq
Anartarfilerineq	Aap	X	X	Sanaartugass. suliakkerneq.	Sap. ak. marluk ²	Imaanut kuuffik
Eqqagassat angisuut	Aap	X		Kommune	Upernaakkut saliineq Ataavartumik katersineq	Eqqaavissuaq. Saviminikut immik.
Batteriit mikisut	Aap	X	X	Kommune	Pisiniarfinni tunniussisoqartar-poq	Danmarkimut umiarsuarmik
Elektronikkat eqqagassat	Aap	X	X	Kommune	Ataavartumik katersineq	Danmarkimut umiarsuarmik
Akkumulatorit	Aap	X	X	Kommune	-	
Eqqakkat ulorianartut (assigiinngitsut)	Aap	X	X	Kommune	-	
Nillataartitsiviit Qerititsiviit	(Aap)	X	X	Kommune	Ataavartumik katersineq	Eqqaavissuaq
Pisat sinnikut uumasullu toqunikut	Aap	X	X	Kommune	Ataavartumik katersineq	Eqqaavissuaq
Eqqakkat navianaateqarsinnaasut	Aap		X		Peqqinnissaqarf. akisussaaffigaa	Nuummut Danmarki- mulluunniit
Eqqakkat ikuallanneqarsinnaasut	Aap		X	Kommune	Ataavartumik tunniussineq	Eqqaavissuaq
Eqqakkat ikuallanneqaqqusaanng.	Aap		X	Kommune	Ataavartumik tunniussineq	Eqqaavissuaq

Paamiuni eqqaaveqarnermut aaqqiissutit, 1. maj 2010 aallarnerfigalugu

¹ Tamatigut 291-it stativit (sap. ak. imaaajaanit 582-it)

² Tamatigut 98-it (sap. ak. imaaajaanit 196-it) kiisalu samletank tallimat (inniminnereernerup kingorna imaaajaanit pingasut aammalu ullut 14-it qaangiuppata imaajaaneq ataaseq sap. ak. tamaasa imaaaneq ataaseq).

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, eqqaaveqarnermut nalunaarusiaq juli 2010

Paamiuni ikuallaaveqanngilaq, taamaattumik eqqakkat ikuallassinnaasut, eqqakkat ingerlaavartut ilanngullugit, eqqaavissuarmukaassorneqartarput. Imikut imaanut kuutsinneqartarput (Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik).

6.3 Nunaqarfinni atortuutit

Paamiut ikaartarfeqanngilaq, sullorsuaqanngilaq assigisaannilluunniit soqanngilaq.

6.4 Attaveqarneq aamma tusagassaqartitsiviit

Nuna tamakkerlugu aviisit saqqummersartut Paamiuni pisiassaaput. Illoqarfik namminerisaminik aviiseqanngilaq assigisaannilluunniit soqanngilaq.

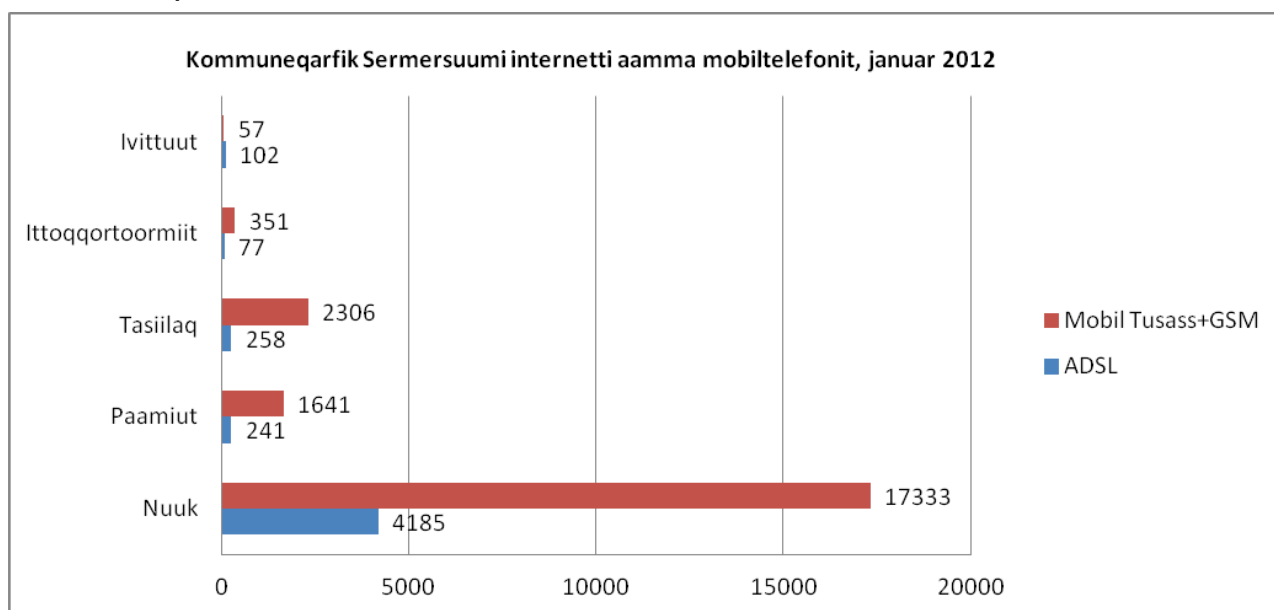
KNR tv-a radioalu Paamiuni tusarnaarneqarlutillu isiginnaarneqartarput, Paamiut illoqarfimmi radioqarpoq.

Paamiuni atuakkanik atorniartarfik atuarfimmiippoq.

Paamiut internetcaféqanngilaq.

Infobordseqarpoq nutaarsiassanik imalinnik kikkut tamat ornittagaanni arlalinnik taakku saniatigut allagarsiiveqarpoq paasissutissiisarfinnik.

Takussutissiaq 6. ADSL aamma mobilinut attavillit

Paasissutissanik pissarsiffik: Tele Greenland A/S immikkut ingerlaaseq, juli og august 2011

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq paamiuni 241-t qarasaasiakkut ADSL-ikkut attaveqartut kiisalu 1641-t mobileqartut. Innuttaasut amerlassusaannut mobilit amerlassusaat naleqqersuukkaanni, inersimasoq ataaseq agguaqatigiisillugu 1,03-nik mobileqarpoq. Inersimasutut isigineqarput 15-leereersimasut. Ineqartut ADSL-ilinnut naleqqersuukkaanni agguaqatigiisillugu inoqatigiit tallimararterutaat qarasaasiamut attaveqarput (22,4 %).

7. Ineqarnermut tunngasut

7.1 Illut amerlassusaat aamma suuneri

Tabeli 6. Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfiini init amerlassusaat, 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Nuuk	5107	5428	5671	5873	6136	6455
Paamiut	1067	1067	1067	1067	1067	1075
Tasiilaq	968	973	1027	1065	1065	1105
Ittoqqortoormiit	217	221	225	229	229	229

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik - statistikbank, juli 2011

Tabelimi qulaaniittumi takuneqarsinnaavoq, piffissami 2000-miit 2010-mi init amerlassusaat aalaakkaasimasooq, 2010-mi qaffaallallutik, taamaasilluni Paamiuni illut 1075-iupput. Nuummut Tasiilamullu naleqqiullugit, Paamiuni inissialiortiterneq uninngavoq.

Periarfissaqarsimanngilaq illoqarfimmi illut qanoq ittuunerisa paasinissaat; inuinnaat pigisarineraat, piginneqatigiilluni illuliaanersut, attartugaanersut, attartortittagaanersut imaluunniit pisortat illuutigineraat. Paasivarpulli 2011-mi illut 500-t Paamiuniittut Namminersorlutik Oqartussat pigigaat kiisalu 21-t kommunip pigigai (Bolitstrategi, Faktarapport – byer; April 2011, COWI)

7.2 Imikoqarnermut tunngasut

Tabeli 7. Imikoqarnermut tunngasut 2010

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Ittoqqortoormiit
Innaallagiaqanngitsut				0
Kuuginnartumik imeqanngitsut				0
Imermut tankillit	126	32	0	115
Igittakkanik anartarfillit		87		191
Septiktank		6		0
Errorsisarfik	1	1		1
Illu Sullivik				1

Paasissutissanik pissarsiffik: Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik – Kommuneqarfik Sermersooq & Nukissiorfiit

Paamiuni illut tamarmik kuuginnartunik imeqarput innaallagiaqarlutillu. Illut 32-t (3 %) tankeqarput imermut kiisalu illut 87-t (8 %) igittakkanik anartarfeqarput. Ittoqqortoormiinit naleqqiullugit ikinneerarsuupput aammali Ittoqqortoormiiniittut ikinneerupput. Illut arfinillit septiktankeqarput. Illoqarfimmi errorsiveqarpoq, angerlarsimaffimmini errorsisinnaanngitsunik atorineqarsinnaasunik.

Tabelli Nuuk eqqarsaatigalugu naammassineqarnikuunngilaq, taamaattumik assersuusiornissaq tamakkiisumik periarfissaqanngilaq. Sanarfinermut Avatangiisinullu ingerlatsivik kommunimi illoqarfinnut nunaqarfinnullu tunngasunik paasissutissanik katersivoq.

7.3 Aggvaqatigiisillugu inoqutigiit amerlassusaat

Tabeli 8. Aggvaqatigiisillugu illumi ataatsimi najugaqartut amerlassusaat, 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Nuuk	2,4	2,4	2,5	2,3	2,5	2,5
- nunaqarfii	2,3	2,2	2,1	1,9	1,9	1,9
Paamiut	1,8	1,7	1,8	1,7	1,8	1,7
- nunaqarfii	1,8	1,6	1,4	1,3	1,5	1,4
Tasiilaq	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2
-nunaqarfii	2,5	2,4	2,5	2,4	2,3	2,2
Ittoqqortoormiit	3	2,9	3	2,9	2,8	2,6
- nunaqarfii	0,6	0,5	0,2	0	0	0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Inoqutigiit amerlassusaat alaakkaavoq 2-t ataatilaarlutit amerlassuseqarlutik inimi ataatsimi Paamiuni piffissami 2000-miit 2010-mut.

7.4 Inissarsiorlutik utaqqisutut allattorsimasut

Tabeli 9. Kommuneqarfik Sermersuumi INI A/S-mi aamma ISERIT-mi utaqqisutut allatsissimasut amerlassusaat, juli 2011

Annertussuseq	1-rums		2-rums		3-rums		4-rums		5-rums		Attart. akiitsut	
	INI	ISERIT	INI	ISERIT	INI	ISERIT	INI	ISERIT	INI	ISERIT	INI	ISERIT
Nuuk	262	305	671	745	535	762	324	497	119	250	?	139
Paamiut	37	3	53	29	44	7	19	5	3	0	?	19
Tasiilaq	1	26	10	93	17	69	4	26	0	7	?	49
Itt.	0	2	0	6	1	14	0	10	0	1	?	12
Illoqarfinni katill.	300	336	734	873	597	852	347	538	122	258	?	219

Paasissutissanik pissarsiffik: Iserit A/S aamma INI A/S

? INI –p illoqarfinni nunaqarfinnilu illut inoqutigiit akiitsullit qanoq amerlatigisut ilisimangilai

Paamiuni INI-mut aamma ISERIT-mut inissarsiorput 200-t, amerlassuseq illoqarfimmi blokkersuarni init inoqanngitsorpasut amerlassusaannut naapertuutinngilaq. 19-t akiitsoqarnertik pillugu Iserimit ineqarallartinneqarput. INI ajoraluartumik assigusunik naatsorsuuteqanngilaq. Der

7.5 Angerlarsimaffeqanngitsut

2010-mi 133-t Paamiuni angerlarsimaffeqanngillat (Kommuneqarfik Sermersooq Innuttaasunik kiffartuussivik). 2011-mut kisitsisit ingerlatsivimmi pineqarsinnaasimanngillat. Paamiuni angerlarsimaffeqanngitsut Nuummisut amerlatigiinnangajapput, 2010 Nuummi angerlarsimaffeqarsimanngillat 143-t. Ukioq taanna Tasiilami 32-t angerlarsimaffeqanngillat, Tasiilaq Paamiutulli inuttutigiinnangajappoq. Paamiuni angerlarsimaffeqanngitsut kissasserfeqartinneqanngillat. Ilaqutariit imminnut najugaqartinneqat il. il. uani ilanngunneqanngillat.

8. Ilinniartitaaneq

8.1 Meeqqat atuarfiat

Paamiuni meeqqat atuarfeqarpoq ataatsimik, Atuarfik Tuiisag. Atuarfik sananeqarpoq 1926-mi kingorna allineqartarpoq 4-5-riarlugu, kingullermik 1969-mi. (www.tuiisag.gl).

8.1.1 Atuartut amerlassusaat

Tabeli 11. Meeqqat atuarfianni atuartut amerlassusaannut takussutissiaq 2000-2011

	2000/2001	2002/2003	2004/2005	2006/2007	2009/2010*	2010/2011
Nuuk	2.520	2.513	2.613	2.420	2.118	2.049
- "NIF"	0	0	0	48	117	149
Paamiut	351	335	336	323	254	250
Tasiilaq	386	445	430	474	445	448
Ittoqqortoormiit	137	148	144	125	93	93
Ivittuut	10	14	12	12	17	14

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat 2000/2001, 2002/2003, 2004/2005, 2006/2007, 2008/2009 aamma 2010/2011, Kulturimut, ilinniartitaanermut, ilisimatusarnermut ilageeqarnermut Inerisaaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.

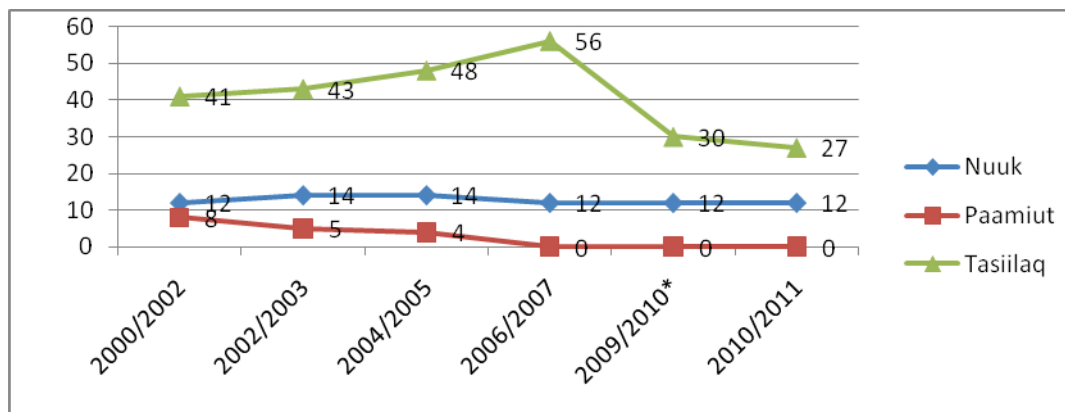
* Ukiumi 2008/2009-mi atuarfiusussaagaluarpoq, kiasianni ukioq atuarfiusoq taanna pillugu nalunaarusiortoqarnikuunngilaq.

¹ Nuuk Internationale Friskole (atuarfik namminersortoq)

Atuarfik ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi 250-nik atuartoqarpoq. Atuartut ikinnerpaapput piffissami 2000-miit 2010-mut, pissutaalluni illoqarfiup innuttaasa ikiliartornerat. Ilanngussaq 1 qimerlooraanni takuneqarsinnaavoq ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi Tasiilami ilinniartitsisoqartoq 34-nik. Ilinniartitsisut 20-iupput timelærerillu 16-iullutik, tassa ilinniartitsisussat naammatinneqarput ilinniartitsisutut ilinniarsimasut 58,8 %-iullutik.

Takussutissiaq 7: Nunaqarfimmiut illoqarfimmut atuariatortinneqartartut 8.-10. klassini atuartissallugit

Ukiq atuariusoq 2006/2007 tikillugu, 8. klassimi atualersussat, nunaqarfiup atuariatortinneqartartut. Atuartunut anglerlarsimaffimmi imaluunniit ilaqtutaminni najugaqartartut. Ukiumi atuariusumi 2006/2007-mi Paamiuni Atuartut anglerlarsimaffiat matuneqarpoq, Arsummilu atuariatortinneqartartut 8. – 10. klassini atuariatortinneqartartut.

8.1.2 Immikkut atuartitsinerit

Tabeli 11. Naliginnaasumik immikkullu atuartinneqartartut meeaa amerlassusaat

	2006/2007				2009/2010*				2010/2011			
	ASU	Atuartut amerl. %-inngorlugit	VSU	Atuartut amerl. %-inngorlugit	ASU	Atuartut amerl. %-inngorlugit	VSU	Atuartut amerl. %-inngorlugit	ASU	Atuartut amerl. %-inngorlugit	VSU	Atuartut amerl. %-inngorlugit
Nuuk	33	1,4	142	5,9	799	37,7	144	6,8	1156	56,4	124	6,1
Paamiut	15	4,6	2	0,6	16	6,3	9	3,5	21	8,4	9	3,6
Tasiilaq	111	23,4	44	9,3	114	25,6	55	12,4	116	25,9	43	9,6
Itt.	0	0,0	13	10,4	11	11,8	6	6,5	8	8,6	7	7,5

Paasisutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat atuariat 2006/2007, 2008/2009 aamma 2010/2011

* Ukiumi 2008/2009-mi atuariusussaagaluarpoq, kiasianni ukiq atuariusoq taanna pillugu nalunaarusiortoqarnikuunngilaq

Atuartut immikkut atuartinneqartartut amerliartorput. Ukiumi atuariusumi 2010/11-mi 8,4 %-t Paamiuni meeqqat atuarianni immikkut atuartinneqartartut, 3,6 %-illu annertusisamik immikkut atuartinneqartartut taamaasillutik aamma naggataarutaasumik soraarummiinngitsoorput, katillugit 12 %-t. Kommunimi illoqarfinnut allanut naleqqiullugu Paamiuni immikkut atuartinneqartartut amerlassusaat appasinneruvoq.

Misi, Nuuk, januarimi 2012-mili PPR-i ingerlatilerpaa (Perorsaanikkut Tarnikkullu Atukkatigut Siunnersuisarfik) aamma VSP (Annertusisamik immikkut atuartitsineq) immikkoortut Paamiut, Arsuq, Ivittuut aamma Ittoqqortoormiit siornatigut Kommune Kujallermit sullinneqartaraluarput

Tabeli 12. Immikkut atuartitsisartut ilinniarsimanerat, Paamiut 2000-2011

	2000/2001		2002/2003		2004/2005		2006/2007		2009/2010*		2010/2011	
	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU
Ilinn. ilinniarsimasut	5	5	3	5	2	4	2	0	3	0	2	0
- ilinniaqqissimasut perorsaannermut	-	-	-	-	0	0	0	0	0	1	0	1
Meeqqat atuarfiani ilinniartitsisut	-	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0
Ilinn. ilinniarsimanngitsut	2	2	2	1	2	4	2	2	0	3	0	3

* Ukiumi 2008/2009-mi atuarfiusussaagaluarpog, kiasianni ukioq atuarfiusog taanna pillugu nalunaarusiortoqarnikuunnigilaq.

Paasisutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat Atuarfiat 2000/2001, 2002/2003, 2004/2005, 2006/2007, 2009/2010 aamma 2010/2011. Kulturimut, ilinniartitaanermut, ilisimatusarnermut ilageeqarnermut Inerisaaveqarnermullu Pisortaqarfik.

ASU = immikkut atuartitsineq naloginnaasog, VSU = Annertusisamik immikkut atuartitsineq

Qulaani takuneqarsinnaasutut Paamiuni immikkut atuartitsisinnaasunik sulisussarsiorneq ajornaatsuinnaasimanngitsog. Ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi ilinniartitsisutut ilinniarsimasut marluupput, immikkut atuartitsinermik aallutallit, allat pingasut ilinniartitsisutut ilinniarsimanngitsut taavalu alla ataaseq ilinniartitsisutut ilinniarsimasog immikkut piginnaasalik, annertusisamik immikkut atuartitsinermik ingerlataqarput.

8.1.3 Karakterit

Tabeli 13. 11. aamma 12. klassini naggataarutigalugu soraarummeertut agguaqatigiisillugu karakteriitnut takussutissiaq.

Illoqarfik	Itt.		Tasiilaq		Paamiut		Nuuk	
	Nal.	Annertusisaq	Nal.	Annertusisaq	Nal.	Annertusisaq	Nal.	Annertusisaq
Ukioq atuarfiusog								
2009/2010 (Karakterilersuisarneq nutaaq)	-	*	-	*	-	*	-	*
2008/2009	-	6,2	-	6,4	-	6,9	-	7,7
2007/2008	5,3	6,4	6,4	8,5	6,4	8,2	7,4	8,2
2006/2007	6,5	6,8	7,2	7,6	7,1	8,0	7,2	8,2
2005/2006	6,8	7,7	6,6	8,1	6,4	7,0	7,4	8,1
2004/2005	6,4	7,1	6,7	7,7	7,1	7,9	7,3	8,1
2003/2004	6,7	7,9	6,7	7,9	6,7	7,6	7,1	8,1
2002/2003	7,1	8,0	6,7	8,0	7,0	7,9	7,4	8,0
2001/2002	7,2	7,6	6,6	6,9	6,8	8,4	7,1	8,4
2000/2001	7,7	7,8	6,2	7,2	6,7	7,7	7,3	8,3

Paasisutissanik pissarsiffik: Inerisaaviup karakterinut nalunaarsuiffianit immikkut anillatsitaq, ilinniartitaanermut ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik juli 2011

* 2009/2010 aallarnerfigalugu karakterilersuisarenq GGS atorineqalerpoq. Tassa A, B, C, D il.il. Kisitsit takuneqarsinnaavoq ilaanani, ukiunut allanut assersuunneqarsinnaanngimmat. 2009/2010 aallarnerfigalugu assersuussisoqarsinnaalissaaq.

Nassuiaat 1: Ukioq 2008/2009 aallarfigalugu naloginnaasumut annertusisamullu immikkoortitsisoqassaarpog, maannakkut atuortoqartalerpoq 10. klassip naammassinnaata tungaanut.

Paamiuni karakterit qaffasissusaat Ittoqqortoormiinitut Tasiilamisullu ipput. Naloginnaasumik atuartitsinermi angusat Nuummumt naleqqiullugu appasinnerulaarput, annertusisamilli atuartitsinermi naligiipput imaluunniit Nuummisut iinnarlutik. Ukiumi atuarfiusumi 2008/2009-mi angusat 2000-miilli appasinnerpaapput.

Tabeli 14. Meeqqat atuarfianni naammassinnittut amerlassusaat

Ukioq	Illoq.	Itt.	Tasiilaq	Paamiut	Nuuk	Kommuni tamakk.
2002	Naliginn.	3	19	14	58	94
	Annert.	10	12	13	104	139
Katillugit 2002		13	31	27	162	233
2004	Naliginn.	9	40	13	60	122
	Annert.	8	15	9	102	134
Katillugit 2004		17	55	22	162	256
2006	Naliginn.	6	34	11	45	96
	Annert.	13	11	8	103	135
Katillugit 2006		19	45	19	148	231
2008	Naliginn.	3	43	9	72	127
	Annert.	3	18	12	89	122
Katillugit 2008		6	61	21	161	249
2010	-	5	55	24	192	275

Paasisutissanik pissarsiffik: Inerisaaviup karakterinut nalunaarsuiffianit immikkut anillatsitaq, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik juli 2011, IIN juni 2011

Nassuiaat: Ukioq atuarfiusoq 2009/2010 aallarnerfigalugu atuartut naliginnaasumut annertusisamullu klassimut avinneqassaarput.

Paamiuni atuartut meeqqat atuarfiat naammassillugu soraarummeertartut amerlassusaat 19-niik 27-nut nikerarput ukiuni 2002-miit 2010-mut.

Inerisaaviup atuartut immikkoortunut pingasunut avittarpai:

- "Nukittuut" atuartut, tassaapput atuartut karakteriisa 30 %-ii amerlanerilluunniit B-tut annertutigisartut, B (10) imaluunniit A (12)
- "Pikkorissut" atuartut, nassuiarneqarput atuartut 50 %-ii amerlanerilluunniit
- E (2) aamma C (7) –p akornanni karakterillit (karakterit pineqartut tamaasa ilanngullugit)
- "Sanngiitsut" atuartut, nassuiarneqarput atuartut 50 %-ii amerlanerilluunniit
- Fx (0) aamma appasinnerusumilluunniit karakterillit

Tabeli 15. Paamiuni atuartut ilisarnaataat 2010-2011

	2010		2011	
	Amerl.	Procentit	Amerl.	Procentit
"Nukittuut"	1	4	1	4
"Pikkorissut"	17	71	14	56
"Sanngiitsut"	6	25	10	40
Katillugit	24	100	25	100

Paasisutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Atuartut "pikkorissut" amerlassutsikkut procentikkullu appariartorput. Taakku illuatungilerneqarput amerlaqataannik atuartut "sanngiitsut" amerleriarmata. Atuartut "nukittuut" amerlassusaat Paamiuni aalaakkaapput. Paamiuni soraarummeertartut affaat akunnattumik inissisimapput, atuartut "pikkorissut". Ataasiinnaq atuartuuvog "nukittoog". Amerlasuut atuartuupput "sanngiitsut".

Tabeli 16. Paamiuni atuartut ilisarnaataat suaassutsimut agguarlugit 2011

	Niviarsiaqqat	Nukappiaqqat	Katillugit
"Nukittuut"	0	1	1
"Pikkorissut"	10	4	14
"Sanngiitsut"	5	5	10
Katillugit	15	10	25

Paasisutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

2011-mi Paamiuni meeqqat atuarfiat naammassivaat 25-t, niviarsiaqqat 15-t nukappiaqqallu 10-t. Atuartuni "pitsaasuni" niviarsiaqqat amerlanerupput. Atuartuni "sanngiitsuni" niviarsiaqqat nukappiaqqallu amerlaqatigiipput. Atuatoq "nukittuutuaq" nukappiaraavoq.

Tabeli 17. Paamiuni atuartut ilisarnaataat agguarlugit ilinniarsimassutsikkut killiffimmut f 2011

	Efterskole	Restgruppe	Katillugit
"Nukittuut"	1	0	1
"Pikkorissut"	7	7	14
"Sanngiitsut"	0	10	10
Katillugit	8	17	25
Procent tamarmiusut aallaavigalugit	32 %	68 %	100 %
2010-mi procentinut agguataarneri	25 %	75 %	100 %

Paasisutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

2010-mi 2011-miluunniit atuarunnaartut arlaannaalluunniit ilinnialersimanngilaq. Sinneri, tassa atuartut ilinnialerniarlutik ingerlaqqinngitsoortut, agguaqatigiisillugu apparipput 75 %-niik 2010-mi 2011-mi 68 %-nut. Pissutaavoq amerlasuut efterskolersimaneri.

8.2 Efterskole aamma AFS-ip ingerlarnga

8.2.1 Efterskole

Tabeli 19. Efterskolemi atuartut 2010/2011

Ukioq		2010/2011				
Efterskole	Illoqarfik	Ivittuut	Paamiut	Nuuk	Tasiilaq	Ittoqqortoormiit
Villads Villadsen		–	3	8	1	1
Maniitsoq		–	4	12	4	1
Danmarkimi		–	7	88	20	3
Katillugit		–	14	108	25	5

Paasisutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Ukiup siuliani Kalaallit Nunaanni efterskoleni efterskolersimasut qanoq amerlatigisimanersut paasinggilarput. Ersaripporli ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi meeqqat kitaaneersut amerlanerit nunami efterskoleni atualersimasut. Kisitsisini illoqarfinneersuni immikkoortinneqanngillat meeqqat nunaqarfinneersut. Paamiut kisitsisaataanni taamaasilluni Arsummeersut ilarataannaapput.

Atuartut pingasut Paamiut/Arsummeersut, Qasigiannguani Villads Villadsenip efterskoleani. Atuartut sisamat Maniitsumi atuarput. Sisimiuni Oqaatsinik ilinniarfiup oqaatigaa, inuusuttut amerliartortut Danmarkimut atuariatortartut. Ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi atuartut 7-t Paamiuniit Danmarkimut efterskolersimartut.

Tabeli 19. Atuartut ilisarnaataat 2011

	Villads Villadsen	Maniitsoq	Danmark	Katill.
"Nukittuut"	0	0	1	1
"Pikkorissut"	1	3	3	7
"Sanngiitsut"	0	0	0	0
Katillugit	1	3	4	8

Paasisutissanik pissarsiffik: Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik Kilde: 2012

Atuartut "sanngiitsut" arlaannaalluunniit efterskolersimanngilaq. Amerlaqataat atuartut "pikkorissut" Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu efterskolernissartik qinerpaat. Atuatoq "nukittuooq" Danmarkimut efterskolersimartut.

8.2.2 AFS-p ingerlarnga

Paamiuneersoq atuartoq ataaseq nunarsuarmioqatigiinni paarlaasseqatigiittarneq aqqusaarpaa American Fields Service aqutugalugu. Sisamat USA-miipput ataaserlu Brasiliami. Assersuutugalugu Nuummeersut 43-t piffissami taamatut aallarput ataaserlu Arsummeerspoq. Kommunmi illoqarfiit nunaqarfiilluunniit allat piffissami 2000-miit 2011-mut AFS-ertitsinngillat.

8.3 Piareersarluni ilinniarnertit

8.3.1 Piareersarfik

Tabeli 20. Piareersarfimmi AEU-mik atuarniarlutik qinnuteqartut akuerisaasullu

Qinnuteqartut akuerisaasullu amerlassusaat	2006		2007		2008		2010		2011	
	qinnut.	akuer.	qinnut.	akuer.	qinnut.	akuer.	qinnut.	akuer.	qinnut.	akuer.
Paamiut	32	17	35	16	42	26	48	48	48	48
Nuuk	?	?	?	?	?	?	?	93	?	30
Tasiilaq		?	94	35	84	15	99	17	?	12
Ittoqqortoormiit	?	?	?	?	?	?	?	8	?	?
<i>Paasissutissanik pissarsiffik: Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2012</i>										
<i>AEU = Inuussutissarsiuernissamat ilinniarnarluni piareersarneq FA = Meeqqat atuarfianni naggataarutaasumik soraarummeerneq (ilassutitalimmik tamakkiisumilluunniit Suliffimmik misiliineq = piareersaataasumik suliffimmik misiliineq</i>										

Tasiilami Piareersarfeqarpoq. Piareersarfik maannakkuugallartukkut naatsorsoqqissaakkanik kisitsisinik tunniussaqaarsinnaangilaq Tasiilami naammassinnissimasut pillugit. Siunissami ilanngunneqartalerissaat sulissutigineqarpoq.

Tabeli 21. Piareersarfimmi AEU-mik atuarlutik angusisut amerlassusaat

	2006		2007		2008		2010		2011	
	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2
Paamiut	9	8	12	4	12	14	14	19	14	21
Nuuk	?	?	?	?	?	?	?	?	33	?
Tasiilaq		-	18	19	17	16	25	19	12	12
Ittoqqortoormiit	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
<i>Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2012</i>										
<i>AEU = Inuussutissarsiuernissamat ilinniarnarluni piareersarneq FA = Meeqqat atuarfianni naggataarutaasumik soraarummeerneq (ilassutitalimmik tamakkiisumilluunniit Suliffimmik misiliineq = piareersaataasumik suliffimmik misiliineq</i>										

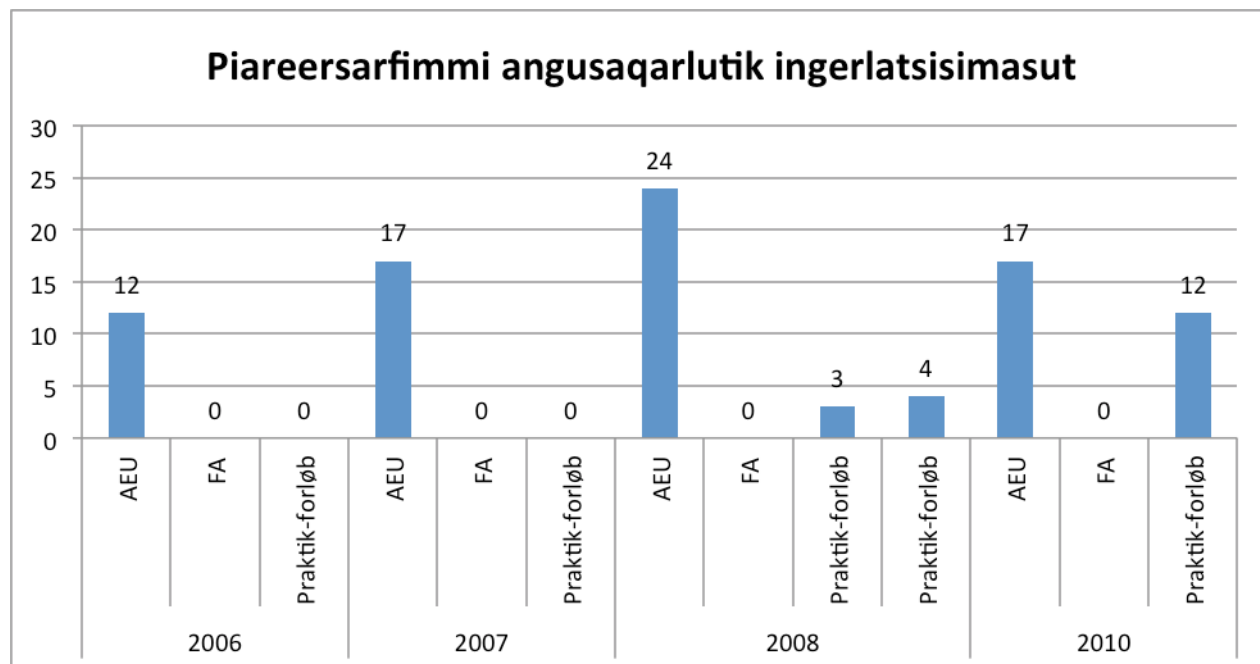
AEU-mik atuarlutik naammassinnittut amerlassusaat 12-it 19-illu akornanni inissisimanikuupput, 2010-mili naammassinnittut 25-usimallutik.

8.3.2 Piorsaavik

Paamiuni Piareersarfimmi ukiuni marlunni kingullerni qinnuteqartut tamarmik tiguneqarput. 2011-mi 48-t tiguneqarput. Qinnuteqartut 2006-miilli amerliartorsimapput. Piareersarfimmi atuartut arlaannaalluunniit ingerlaannarluni meeqqat atuarfianni atuliangilaq (Suliffeqarnermut Inuussutissarsiornermullu Naalakkersuisoqarfik).

Takussutissaq 8. Piareersarfik, Paamiuni angusisut

AEU = inuussutissarsiutigiligassamut ilinniarnissamut piareersarfik | FA = Meeqqat atuafianni naggataarutaasumik soraarummeerneq (ilallugu imaluunniit tamaat) | Ilinn. Atatillugu sungiusaatigalugu sulineq = piareersarluni ilinn. Atatillugu sungiusaatigalugu sulineq
 Paasisutissanik pissarsiffik: Piareersarfiit Kommuneqarfik Sermersuumi, august 2011

Paamiuni Piareersarfimmi taamaallaat atuartinneqartarput inuutissarsiutigiligassamut ilinniarniarlutik piareersartut tassungalu atatillugu ilinniarnermut atatillugu sungiusaatigalugu sulisarneq. 2010-mi 17-t AEU naammassivaat, 12-t ilinniarnerminnut atatillugu sungiusaatigalugu sulipput.

Tabeli 21. Piareersarfimmi AEU-mik naammassinnittut

Angusisut amerl.	2006		2007		2008		2010		2011	
	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2	AEU-1	AEU-2
Paamiut	9	8	12	4	12	14	14	19	14	21
Nuuk	?	?	?	?	?	?	?	?	33	?
Tasiilaq		-	18	19	17	16	25	19	12	12
Ittoqqortoormiit	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?

Paasisutissanik pissarsiffik: Kulturimut, ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

8.3.2 Piorsaavik

Paamiuni Piorsaaveqanngilaq. Piorsaavimmi atuarusukkaanni, Piorsaavik qaninnerpaaq Nuummiippoq. Piorsaavik suliffissarsuussiarfik aqqutigalugu inuusuttunut neqeroorutaavoq. Suliniutaavoq inuusuttut tunngaviusumik ilinnialernissaminnut imaluunniit soqutigisatik naapertorlugit sulilernissaminnut piareersartarnissaat. Igaffeqarpoq aamma sannaveqarpoq. IT atoqqiinerlu aamma qingigassaapput.

8.4 Ilinniaqqinnissamut aamma inuutissarsiuteqalernissamut ilinniaqqinneq

Imarsiornermik ilinniartit Paamiuni inissisimavoq, tassanilu imarsiornermut aalisarnermullu tunngasutigut tunngaviusumik ilinniagassanik neqeroorisoqartarluni. Taakkulu saniatigut qalorsualiornissamut, umiarsuarmi ikiortitut, sineriammi aquttutut kiisalu aalisarnermi aquttutut 3. grad aamma 1. grad ilinnianeqaarsinnaallutik.

Tabeli 22. Paamiuniit ilinniakkamik aallartinnittut naammassinnittullu 2000-2010

Ukioq	2000		2002		2004		2006		2008		2010	
Ukioq ilinniagaq	Aal- lart.	Naam- mass.	Aal- lart.	Naam- mass.	Aal- lart.	Naam- mass.	Aal- lart.	Naam- mass.	Aal- lart.	Naam- mass.	Aal- lart.	Naam- mass.
GU, HTX, HHX	-	-	3	2	5	3	5	4	3	2	8	-
Tunngaviusumik inuutiss. ilinniakkat	-	-	6	4	5	5	7	6	5	3	4	-
Katillugit	-	-	9	6	10	8	12	10	8	5	12	-

Paasisutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2012

2008-mi atuartup ataatsip GU naammassivaa kiisalu atuartup ataatsip aallartippaa naammassillugulu inuutissarsiuteqalernissamut tunngaviusumik ilinniarnini. Atuartut amerlanerpaat 2006-mi naammassinnippat, tassani arfinillit naammassimmata

Inuutissarsiuteqalernissamut tunngaviusumik ilinnialersartut arlaannaalluunniit toqqaannartumik meeqqat atuarfianiingilaq. Ilinniaqqilerumallutik atuarlutik piginnaanngorsartartut amerliartorput inuutissarsiuteqalernissamulli tunngaviusumik atualersartut ikiliartuaarput. Ilinniaqqilerniarlutik atuartartut aalaakkaapput, inuutissarsiuteqalernissamulli tunngaviusumik ilinniartartut ikiliartorput aamma naammassinnittartut amerlassusaat nikerarpoq.

Kisitsisitigut takussutissiisummi takuneqaarsinnaanngilaq ukiuni ataasiakkaani atualersartut qassit taamaatiinnartarnersut. Siunissami taakku pineqartalernissaat sulissutigineqarpoq.

Inuutissarsiuteqalernissamut tunngaviusumik ilinniakkat 42-t kalaallit Nunaanni ingerlanneqaarsinnaapput, inuutissarsiuteqalernissamut ilinnikkat 30-t ingerlanneqaarsinnaapput Danmarkimut atuagarsoriallatsiartarluni kiisalu inuutissarsiuteqalernissamut ilinniakkat 16-t atuagarsornertaat Danmarkimi ingerlanneqartarput.

Inuutissarsiutigiligassamut ilinniartit tallimat Paamiuniippat, ilinniartulli illoqarfimmut allamut imaluunniit nunamut allamut ilinniariartariaqarput allamik ilinniagaqarusukkunik.

HTX ingerlanneqartarpoq Sisimiuni, Nuummi ilinniarnertuunngorniarfimi, Qaqortumi aamma Aasianni kiisalu HHX Qaqortumi.

8.5 Qaffasinnerusumik ilinniagaqarneq

Kommunimi innuttaasut qaffasinnerusumik ilinnialersimasut pillugit paasisutissat Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Pisortaqarfimmit pissarsiarineqaarsinnaasimangillat, tassunga ilanngullugit qassiineri aamma sumut ilinniagaqarneri. Paasisutissanik pissarsisinnaannginnermut pissutaavoq ajornarsinnaasarmat qaffasinnerusumik ilinniagaqalersimasut suminggaanneernerisa paasinissaat, amerlanerpaat allamut nuuttariaqartarmata ilinniariartutik. Siunissami paasisutissat takku pisalernissaat sulissutigineqarpoq.

Ilinniakkat akunnattumik sivilisussusillit ilinniakkallu qaffasissut ataasiakkaat Kalaallit Nunaanni ingerlanneqarsinnaapput amerlanertigulli nunamut allamut aallartariaqarpoq ilinniariarluni.

Uku ilinniakkat Kalaallit Nunaanni ilinniarneqarsinnaapput:

- Akademiøkonom (Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk)
- Procestekniker (INUILI, Narsaq)
- Serviceøkonom (Niuernermik Ilinniarfik, Qaqortoq)
- Tusagassiortoq (Tusagassiortunngorniarfik, Nuuk)
- Ilinniartitsisoq (Ilinniarfissuaq/Grønlands Seminarium, Nuuk)
- Perorsaasoq (Perorsaasunngorniat atuarfiat, Ilulissat)
- Inunnik Isumaginninnermut Siunnersorti
(Inunnik Isumaginninnermut Siunnersortit Ilinniarfiat, Nuuk)
- Peqqissaasoq (Center for Sundhedsuddannelser, Nuuk)
- Samfundsvidenskab (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Arktisk Teknologi (Center for Arktisk Teknologi, Sisimiut)
- Kultur aamma inuiaqatigiit oqaluttuarisaanerat (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Oqaatsit, Atuakkialerineq aamma tusagassiuutit (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Teologi (Ilisimatusarfik, Nuuk)

9. Inuussutissarsiutit

9.1 Pisortat suliffeqarfiutaat

Pisortat paaqqinnittarfii uku Paamiuni piupput (Sanarfinermut Avatangiisinullu ingerlatsivik, maj 2010):

- Meeraaqqerivik meeqqerivittalik
- Meeqqeriviit marluk
- Atuarfik
- Ornittagaq
- Utoqqaat Illuat
- Katersortarfik
- Kommunip allaffia
- Politeeqarfik
- Oqaluffik
- napparsimavik
- Katersortarfik
- Katersugaasivik
- Timersortarfik

9.2 Suliffeqarfiit

Paamiuni sulliviit makku piupput (Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, maj 2010):

- Imerkuk nukimillu pilersuineq (Nukissiorfiit)
- Orsersortarfik (Polaroil)
- Tele aamma allakkerivik (TelePost)
- Niuertarfiit marluk (Brugseni aamma Pilersuisoq)
- Kioskit pingasut sisamat
- Umiarsualivik (Royal Arctic Line)
- Suluusalinnut mittarfik (Kalaallit Nunaanni Mittarfeqarfiit aamma Air Greenland)
- Naneruusiorfik
- Aalisakkerivik (Royal Greenland)
- Entreprenørir pingasut
- Håndværkerit minnerit qulingiluat
- Hoteli ataaseq (Hotel Ivaana)

9.2.1 Takornariaqarneq

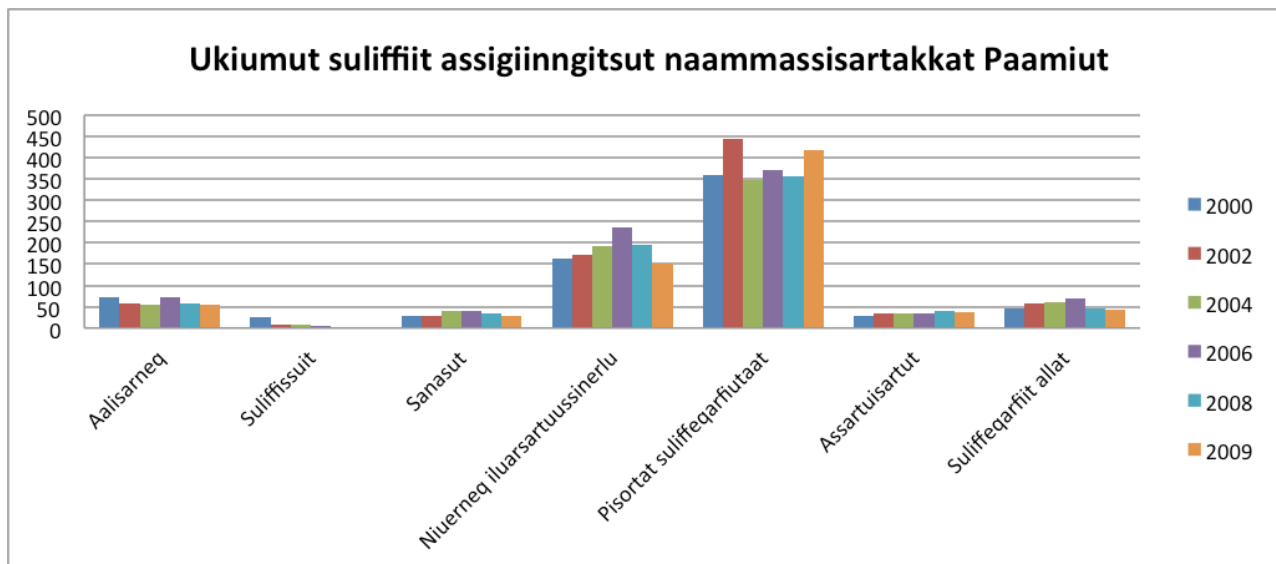
Paamiuni akunnittarfeqarpoq, Hotel Ivaana, taannalu ilaqutariinnit ingerlanneqarluni, 19-inik sinittarfeqarpoq ataatsimoorfiusumillu iggaveqarluni, quleriinnut marlunngorlugit avitanik. Akunnittarfik illoqarfiup qeqqani inissisimavoq. 2009-mi 11-nik sinittarfilimmik ilasisoqarpoq. Sinittarfinni tamani kabeleqanngitsumik internettimut attaveqaateqarpoq sinittarfinnilu amerlanerpaani immikkut perusersartarfeqarlutillu uffarfeqarput. Innarluutilinnut tulluussakkamik sinittarfeqarpoq ataatsimik.

Takornarissanut paasissutissiisarneq katersugaasivimmut attuumassuteqartinneqarpoq. Assigiinngitsunik neqeroorisqaartarpoq soorlu imaatigut angalanerit, qaannanik takutitsinerit, kaffisortitsinerit il. il.

9.3 Suliffissaqarneq

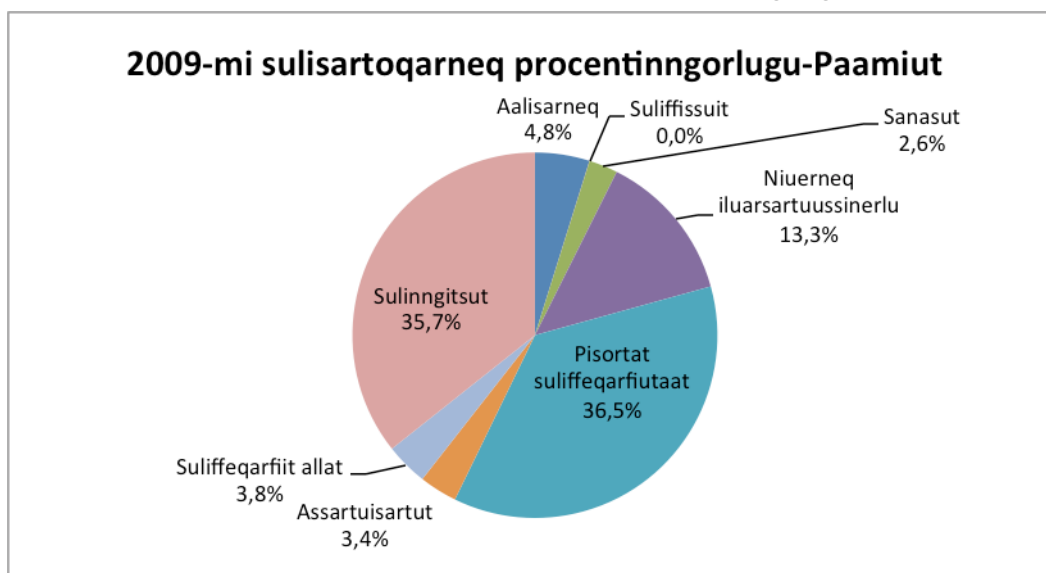
Takussutissiaq 9. Paamiuni ukiumut suliffiit assigiinngitsut naammassisartakkat, 2000-2009

Paamiuni pisortat suliffeqarfiutai innuttaasunit suliffigineqarnerpaapput. Taakkununga tulluillutik niuerneq iluarsartuussinerlu, tassa pisortat suliffeqarfiutaanni sulisut affapajaavisa missaat sulillutik. Suliffeqarfiit allat amerlaqatigiipajaartutut ippit. Aalisarnerup suliffissuaqarfiillu iluini sulisut ikinnerpaapput.

2009-p kingorna ukiuni tulluittuni, kisitsisinik paasissutissanik Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmiit maannakkut tunniunneqarsinnaanngillat. Siunissami paasissutissat taama ittut pissarsiarisalnissaat sulissutigineqarpoq.

Takussutissiaq 10. Paamiuni sulisartoqarneq sulifinnaasut aallaavigalugit, 2009

Sulisinnaasut amerlassusaat ukioq naallugu atorfinnut naleqqersuukkaanni, tassa ulloq naallugu suliffiusartut atorfiit, taava takuneqarsinnaavoq sulisinnaasut tamarmiusut 64,34 %-ii Paamiuni sulisartut. Pisortaqaqfinni sulisut amerlassusaat inuit suliffeqanngitsut amerlaqatigiinnangajappaat.

10. Inunnik isumaginninnermi pissutsit

10.1 Sunngiffimmi sammisat aamma peqatigiiffilerineq

Tabeli 21. Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfiini sunngiffimmi sammisassat						
Ingerlataq	Illoqarfik	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Timersortarfik		aap	aap	aap	aap	
Isikk. arsarneq		aap	aap	aap	aap	aap
Assam. arsarneq		aap	aap	aap		
Volleybold		aap		aap	aap	
Sulorarneq		aap	aap	aap	aap	
Basketball		aap	aap		aap	
Nerrivimmi arsaarneq		Aap		aap	Aap	
Sisupiloorneq		aap		aap		
Ujakkaarneq		aap	aap			
Tae-Kwon-Do		aap				
Inuit Games		aap				
Qajaq		aap	aap	aap		
Fritidsklub		aap	aap	aap	aap	aap
Ungdomsklub		Aap	aap		aap	aap
Spejderit		aap				
Katersugaasivik		aap	aap	aap	aap	aap
Sunngiffimmi atuartsineq		aap	aap	aap	aap	aap
Caféer		aap				
Qimussertartut peqatigiiffiat				aap		
Sanaluttarneq		aap		aap	aap	aap
Maji peqqinnartuutiguk		aap		aap		
Isiginnaartitsineq		aap		aap	aap	aap
Tusarnaartitsinerit		aap	aap	aap	aap	aap
Isiginnaartitsineq		aap	aap	aap	aap	aap

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Piorsaanermut Ingerlatsivik, feb. 2012.

Paamiuni sunngiffimmi assigiinngitsunik saammisaqartoqarsinnaavoq, soorlu timersuutit assigiinngitsut aamma sunngiffimmi sammisat.

Paamiuni timersortarfik Kalaallit Nunaanni annersaavoq 2004 tikillugu, ukioq taanna Nuummi inussivik atoqqaartinneqarpoq.

10.2 Meeqqat inuusuttullu

10.2.1 Meeqgeriviit, paaqqinnittarfiit aamma neqeroorutit

Tabeli 22. Illoqarfinni meeqqanut inuusuttunullu paaqqinnittarfiit suliniutillu amerlassusaat, 2011

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Atuarfiit	6*	1	1	1	1
Meeqgeriviit	4	2	2	0	0
Meeraaqgeriviit	5	1	1	0	0
Init pinnguarterfiit	0	0	0	0	0
Ulluunerani paarsisartut	6	0	0	0	0
Meeqgerivik meeraaqgerivittalik	11	0	2	1	1
Skolepasning	7	0	0	0	0
Fritidshjem	6	0	2	0	0
Ornittakkat	1	1	0	0	0
Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit	6**	0	1	0	0
Angajoqqaarsiat (nal. + prof.)	93	16	29	9	0
Meeqq. ilaqutariinnullu sullissivik	1	1	1	0	0
Inuusuttunut siunnersortit	5	0	(2)	0	0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq Tungiuinermut Ingerlatsivik aamma Piorsaanermut Ingerlatsivik juli/august 2011

* Taakkunannga privatskole ataaseq

** Taakkunannga 2 privatit 2-t aamma kommunal 1

Tabelimi takuneqarsinnaavoq, Paamiuni pinnguarterfinnik ineqanngitsoq, dagplejeqanngitsoq aamma fritidshjemmeqanngitsoq. Marlunnik meeqqeriveqarpoq, meeraaqgerivik ataaseq illoqarfimmilu ornittagaqarpoq ataatsimik. Angajoqqaarsiaqarpoq 16-nik aamma meeqqanut ilaqutariinnullu sullissiveqarpoq ataatsimik.

10.2.2 Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissitat

Tungiuinermut Ingerlatsiviup Paamiuni meeqqat arsaarinnissutigineqartartut amerlassusaat pillugu maannakkukt paasissutissanik tunniussisinnangikkallarpoq. Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissineqartartut, inissiinermut pissutaasut sumullu inissiisarnerit pillugit siunissami paasissutissanik tunniussisinnangornissaq sulissutigineqarpoq.

10.3 Utoqqarnik isumassuineq

Paamiuni utoqqaat illoqarpoq 19-nut inissalimmik. Taassuma saniatigut illoqarpoq/naqqani inissiaqarpoq 16-nik utoqqarnut naatsorsuussanik, ISERIT/INI-mit aqunneqartunik tunniunneqartartunillu pisariaqartitsisoqarnera naapertorlugu. Angerlarsimaffimmi ikiortit tallimat 2011-mi inunnik 56-nik sullissippat.

Tabeli 23. Utoqqarnik isumassuineq 2011

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Ittoqqortoormiit	Ivittuut
Paaqqinnittarfiit	2 (59)	1 (19)	1 (12)	1 (8)	0
Oqilisaaviit	9	-	2	-	0
Utoqqaat illui	153	0 (16*)	9	1	0
Angerlars. ikiorteqarneq	202	56	47	20	0
Ulluunerani neqeroorutit	80	0	-	-	0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi Inersimasunik Isumassuiffik, august 2011

* Utoqqarnut innarlutillinnullu init ISERIT A/S-mit aqunneqarput. Ininik tunniussisoqartinnagu ilinniarsimasut sulisut naliliisinneqartarput aamma naqqani ininik tunniussisoqartinnagu. Naqqaniittunik ininik tunniussisarneq pisarpoq Iserit-mi aamma INI-mi. Innuttaasut ataasiakkaat sumiiffimmi ineqarnermut ataatsimiititaliamut innersuunneqartarpoq.

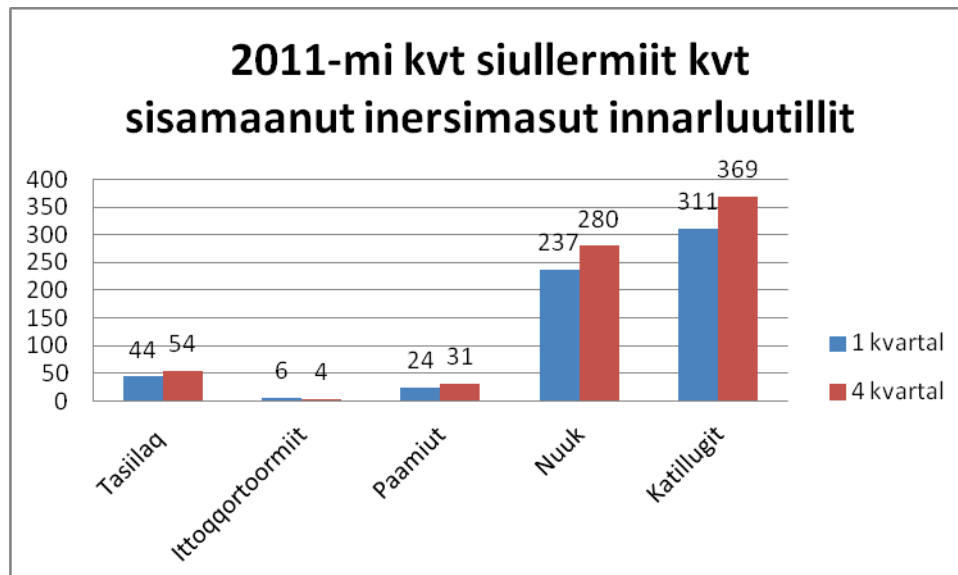
() Utoqqaat illuini/paaqqinnittarfinni ineqartut katillugit

10.4 Innarluutilinnik isumassuineq

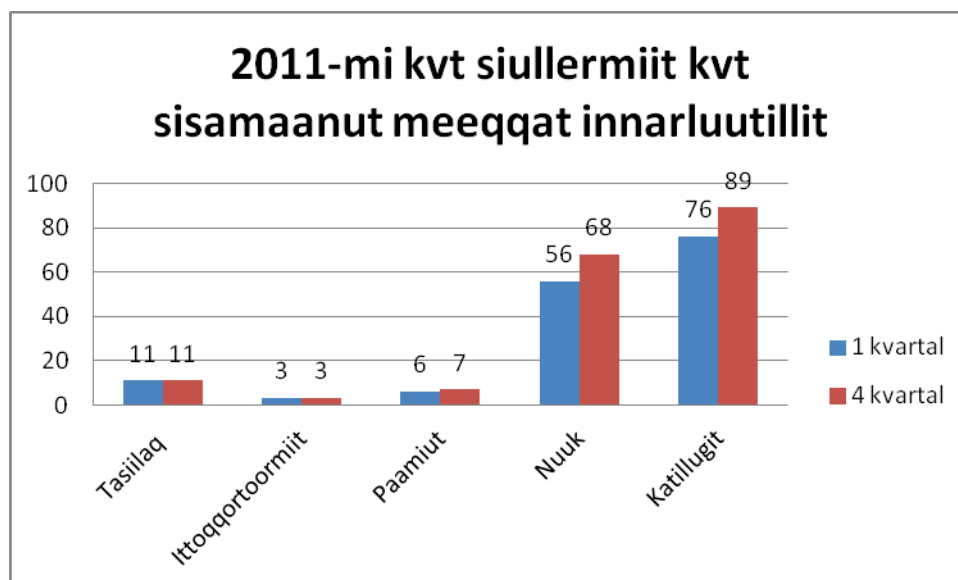
10.4.1 Inuit innarluutillit amerlassusaat innarluutillu suneri.

Takussutissiaq 10. Innarluutillit inersimasut

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq, 2011-mi 4. kvartalimi Paamiuni najugaqartut innarluutillit 31-iut.

Takussutissiaq 11. Meeqqat innarluutillit

4. kvartalimi 2011-mi meeqqat innarluutillit arfineq-marluk Paamiuni najugaqarput.

Tunguinermut Ingerlatsivik maannakut paasissutissanik tunniussisinnaanngikkallarpoq, Paamiuni innarluutit suunerit pillugit.

10.4.2 Sulliviit aamma neqeroorutit

Tabeli 24. Innarluutilinnut illut, ornittakkat aamma ulluunerani neqeroorutit 2011

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Ataats. ineqarfiit	3	1	0	1	0
Init innarluutilinnut tulluussakkat		5	0	0	
Ornittakkat	2	1	0	0	0
Ulluunerani neqeroorutit	-	1	9		
Atorfiit illersuisut	25	8	6		
Ikorfartorteqarnej	62	14	11	1	
Oqilisaanissamut periarfissat	-		3		
Ineqarfiit	4		3		

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Inersimasunik Isumassuiffik

Paamiuni innarluutilinnut arlalinnik neqerooruteqarpoq. Ornittagaqarpoq, ulluunerani neqerooruteqarpoq kiisalu illersukkanik atorfeqarpoq arlalinnik taamatullu aamma ikorfartorteqarnissaq periarfissaavoq. Ataatsimoortumik ineqarfeqarpoq kiisalu innarluutilinnut tulluussakkanik ineqarpoq.

10.4.3 Innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissitat

Tabeli 25. Inissitat april 2012

	Kalaallit Nunaanni angerl. avataanut inissitat 2012		Danmarkimi angerl. Avataanut inissitat 2012	
	Meeqqat	Inersimasut	Meeqqat	Inersimasut
Illoqarfik				
Tasiilaq	2	6	0	10
Ittoqqortoormiit	0	0	0	1
Paamiut	2	5	0	4
Nuuk	16	42	2	36
Katillugit	20	53	2	51

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi Inersimasunik Isumassuiffik

Tabelimi takuneqarsinnaavoq, Paamiuni meeqqat innarluutillit marluusut inersimasullu tallimat, Kalaallit Nunaanni paaqqinnittarfinnut inissinneqarsimasut, allat inersimasut sisamata maannakkut Danmarkimi paaqqinnittarfinni najugaqarput.

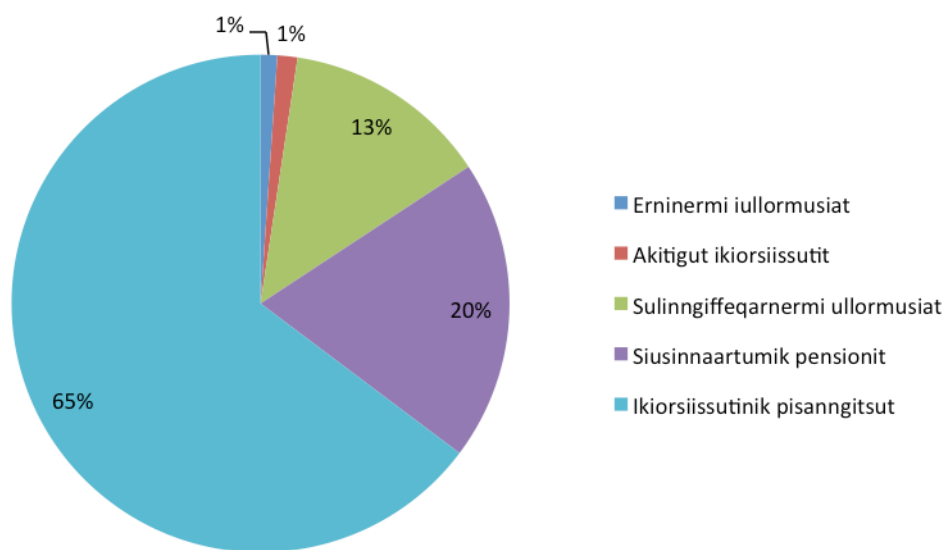
10.5 Inunnik isumaginninnermi ikiorsiissutit tunniuttakkat

Paamiuni inuit 180-t siusinaartumik pensionisiaqarput, inuit 123-t suliffissaaleqisutut ullormusiaqartinneqarput, aqqaneq-marluk annertussusilerikkannik ikiorsiissutit pisarput. Tassa imaappoq, siusinaarluni pensionisiallit 16,9 %-iupput sulisinnaasunut naleqqiullugit kiisalu sulisinnaasut 11,5 %-ii suliffissaqanngitsutut ullormusiaqarput. 177-t utoqqalinerisiaqarput qulillu erninnerminnut atatillugu ullormusiaqartinneqarlutik.

Paamiuni pisortat inunnt 502-nut pilersuipput.

Isumaginninnkkut ikorsiissutit procentinngorlugit

Kisitsisit procentinngortikkaanni inuit pisortanit pilersorneqartut 47 %-iupput inersimasut akornanni Paamini 2011-mi. Inersimasutut isigineqarput inuit 18-nik ukiullit amerlanerusunillu.

Qupperneq 28-miittumut takussutissiamut sanillersuussagaanni, sulisinnaasut akornanni pisortat suliffeqarfiutaanni sulisut procentinngorlugit 36,53 %-iupput.

10.5.1 Suliffissaaleqisut

Tabeli 26. Januar 2011-mut sanilliullugu 2011-mi oktober, november aamma decemberimi suliffissaaleqisut amerlassusaasa allanngorneri

Sermersooq 2011	Januar 2011	Oktober	November	December	4. kvartalimi agguaqatigiisillugu
Nuuk	594	590	635	686	637
Paamiut og Arsuk	171	148	167	165	160
Tasiilaq	170	115	140	201	152
Ittoqqortoormiit	*	55	59	56	57
Sermiligaaq	*	47	41	40	43
Isortoq	*	2	4	8	5
Kulusuk	*	19	19	19	19
Tiniteqilaaq	*	12	12	14	13
Kuummiut	*	38	42	50	43
Qeqertarsuatsiaat	*	13	19	11	14
Kapisillit	*	8	5	5	6
Katillugit	947	1047	1143	1255	1147

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi Tunngiunermut Ingerlatsivik

Arsummi suliffissaaleqisut Paamiuni naatsorsukkanut ilaapput. Illoqarfik agguaqatigiisillugu nunaqarfillu 2011-mi kvartalimik kingullermi 160-t suliffissaaleqipput.

Tabeli 27. Suliffissaaleqisut procentiat sulisinnaasut amerlassusaannut naleqqiullugu			
	Oktober	November	December
Nuuk	4,8	5,22	5,6
Paamiut og Arsuk	9,3	14,7	15,7
Tasiilaq	9,3	10,7	15,4
Ittoqqortoormiit	18	19,4	18,3
Sermiligaaq	37,6	32,5	31,7
Isortoq	3,4	7,0	13,5
Kulusuk	10,4	10,4	10,4
Tiniteqilaq	14,8	14,8	16,4
Kuummiut	18,6	20,6	24,6
Qeqertarsuatsiaat	9,1	13,2	7,9
Kapisillit	13,3	8,3	8,3
<i>Paasissutissaik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi Tungiuinermut Ingerlatsivik</i>			

Suliffissaqanngitsut Paamiuni Arsummilu sulisinnaasut amerlassusaannut naleqqiullugu 13,2 %-iuvoq 2011-mi kvartalit kingullersaanni.

Paamiuni 2010-mi 76-t suleqqilernissaminnut piginnaanngorsarput, 2011-mi taakku 112-uupput.

Tungiuinermut Ingerlatsivik 2011-mi naatsorsoqqissaakkanik tamakkiisunik tunniussisinnaasimanngilaq suliffissaaleqisut pillugit aamma naatsorsorneqarnikuunngillat sulileqqinnissaminnut piginnaanngorsartut qassiuneri. Siunissami kvartalikkaartumik pineqartut naatsorsoqqissaarneqartalissapput.

11. Pinerlunneq

Frihedimi Pinerluttunik nakkutilliivik Paamiuni immikkoortortaqaqarpoq. Suliat aalajangersimasumik atorfilinnit, ilinniarsimasunit pinerlussimasunik isumassuisunit isumagineqarput. Isertitsivittiittussanngorlugit pineqaatissinneqarsimasut Nuummi isertitsivimmut mattunneqartarput.

Tabeli 28. Illoqarfinni pinerlunnerit

Illoqarfik	Nuuk					Paamiut					Tasiilaq/Itt.				
Ukioq	2002	2004	2006	2008	2010	2002	2004	2006	2008	2010	2002	2004	2006	2008	2010
Pinerluut															
Inuarneq	0	2	4	1	3	0	0	0	0	0	1/1	0	2	1	0
- Inuariarneq	3	2	4	7	2	0	1	1	1	3	1/2	2	3	3	6
Persuttaaneq	196	230	220	217	271	34	63	58	43	37	57/16	70	76	98	45
-Angerlarsimaffimmi eqqissiviilliornerit	-	-	-		953	-	-	-		146	-	-	-		323
Kinguaassiutitigut kanngutsaattuliørnerit	..	..	..	49	42	..	..	..	20	7	..	..	..	134	25
Pinngitsaaliørnerit pinngitsaaleeriørnerillu	40	27	38	27	25	7	8	7	7	3	11/4	19	37	30	18
Qanigisanik atoqateqarneq, meeqqanik atoqateqarneq, kanngutsaattuliørneq	29	33	39	31	83	3	7	0	4	14	59/5	28	48	14	51
Aallat kinguaassiutitigut kanngutsaattuliørnerit	0	2	-	-	-	0	0	-	-	-	1/0	0	-	-	-
Formueforbrydelser	78	54	1532	1582	1609	5	1	93	156	78	12/0	5	150	185	144
Pigisanik tillinnerit	151	102	176	130	105	11	18	7	12	1	19/1	6	10	14	4
Angerlarsimaffinnut tillinniørnerit	139	406	288	159	311	31	35	16	27	21	102/4	27	32	31	45
Tillinnerit	673	928	970	975	855	38	41	39	30	29	93/4	59	67	56	47
Aserortørnerit	-	-	307	299	287	-	-	45	58	25	-	-	53	42	43
Ikiaroorartulerineq	188	-	173	235	219	14	-	21	9	16	19/0	-	4	2	10
Aqqusinikkut angallannermi pinerluttuliørnerit	255	.	322	321	558	8	.	11	12	6	15/0	.	26	23	22
- aalakoorluni biilørnerit	86	62	73	72	71	6	4	4	0	0	2/5	0	2	7	6

Paasissutissani pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni politiit suliffeqarfittut nalunaarutaat, Politimestereqarfik 2002, 2004, 2006, 2008, 2010.

-: Ukiuni ukunani kisitsit pigineqanngillat. : ukiuni tassaniinnaq imigassartorsimalluni biilersimaneq taamaallaat pineqarpoq

Nassuiaat: Ivittuunut nunaqarfinnullu kisitsit pigineqanngillat, politeeqarfiit politistationinut agguagaammata.

Qulaani tabelit Politimestereqarfimminnganneerput. Kisitsit politeeqarfinni naatsorsorneqarput, tassa imaappoq Paamiunut Arsummullu kisitsit ataatsimoortinneqarput.

Persuttaanerit qissimikkutsigut 2004-mi amerlanerpaasimapput, 63-t nalunaarutigineqarsimammata. Kisitsit taamanili appariartulerpoq 2010-mi 37-t nalunaarutigineqarput. Piffissami inuariørnerit amerleriørnerit, aalaakkaallutillu ukiumut ataasioriarlutik 2010-mi amerleriørnerit pingasunngorlutik.

Pinngitsaaliørnerit kinguaassiutitigullu kanngutsaattuliørnerit appariørnerit. 2004-mi pinngitsaaliørnerit 8-riørlutik 2010-mi pingasunut ikileriørnerit. Kinguaassiutitigut kanngutsaattuliørnerit 2008-mi 20-riørlutik 2010-mi 7- ut ikileriørnerit. Qanigisanik atoqateqartørnerit, meeqqanik atoqateqartørnerit kanngutsaattuliørnerillu piffissami amerlanerpaasimapput, 2010-mi 14-usimallutik, siuliani kingullermik 2004-mi amerlanerpaangamik arfineq-marluusimapput.

Tillinniarnert aserorterisarnerillu ikiliartorput.

Ikiaroorartulerineq piffissami annerpaammat 2006-mi 21-iupput, 2010-mi ikileriarput 16-nut. Ikinnerpaaffianni 2008-mi 9-iupput.

Pineqartuni eqqartuussinerit inernerit pissarsiarineqarsinnaasimangillat. Sulissutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni pineqaatissinneqarsimasunut isertitsivimmiittussanngorlugit eqqartuussat, Danmarkimilu paarnaarussassanngortinneqartut, inuiaqatigiinni kiffartuussisussanngortitat, nakkutigineqartussat il.il. amerlassusaasa siunissami nalunaarsortalernissaat.

12. Peqqinnissaqarfik

12.1 Peqqinnissaqarfimmi ingerlatat

Tabeli 29. Peqqinnissaqarfiup iluani ingerlatat, 2010

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Nakorsaq	49	2	3	1	
Peqqissaasoq	143	4	7	2	
Sundhedsplejerske	5		2		
Juumooq	9	1	1		
Sundhedsassistent	71	2	2		
Nunaqarfimmi peqqinnissamut ikiorti					
Kingutilerisoq (#)	8 (2#)	1	2		
Kingutigissaasoq (#)	7	1			
Klinikassistent (#)	17 (4*)(3#)	2	2		
Fysioterapeut(*) (#)	8 (5*) (3#)	1			
Ergoterapeut (*) (#)	5 (4*)				
Tarnip nakorsaa	6				
Tarnip pissusaanut immikkut ilisimasalik(*) (#)	4 (10*)(5#) (3)	(*)	(2*)		

Paasissutissanik pissarsiffik: Peqqinnermut Pinaveersaartitsinermullu Aqutsisoqarfik, Kommuneqarfik Sermersuumi Tungiuinnermut aamma Piorsaanermut Ingerlatsivik, Tarnip pissusiinik immikkut ilisimasallit Peqatigiiffiat, Nuuk, Fysioterapi, Kingutilerisoq Niels Nygaard

*Kommunimi # Namminersortuni () Namminersorlutik Oqartussani atorfillit

Ivittuut Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut ilaangilaq

Nuummi kisitsisinut ilaapput DIH aamma Dr. Ingrid Sundhedscenter

Atorfiit ataavartut kisimik ilaapput, siunnersortit sivikitsuinnarmik atorineqartartut ilaangillat.

Paamiuni marlunnik nakorsaqarpoq, sisamanik peqqissaasoqarpoq, ataatsimik juumooqarpoq marlunnillu sundhedsassistenteqarluni aamma napparsimavimmi sulivoq fysioterapeuteq ataaseq. Taakku saniatigut kingutilerisoqarpoq, kingutigissaasoqarpoq marlunnillu klinikassistenteqarluni. Paamiuni kommunip atorfeqartitaanik tarnip pissusaanut immikkut ilinniarsimasumik soqanngilaq, community mobiliseringimtu suliniut Paamiut Asasara ingerlatat.

12.2 Innuttaasut peqqissusaat

Tabeli 30. Innuttaasut peqqissusaat, Tasiilaq 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Diabetes (Type 2)	-	-	-	-	0	22*
Tuberkulose	...	...	7	4	6	25
Klamydia	115	125	98	179	184	
Gonoré	36	144	255	254	175	

Paasissutissanik pissarsiffik: Nakorsanik nakkutilliisoqarfik aamma Peqqinnissaqarfik, juli 2011

- kisitsisinik soqanngilaq ... kisitsisinik tiguisaqartoqanngilaq

Tabelip takutippaa, sukkortut sakialluummillu nappaatillit kræfteqartutulli amerliartortut.

Nappaatipalaat eqqarsaatigalugit klamydiartut amerliartorput. Gonorrértut 2000-miilli ikiliartorput, 2008-mili amerleqqillutik.

Inuunermik ingerlatsinermik aallaavillit nappaatit pillugit paasissutissanik pissarsisoqarsinnaasimanngilaq aamma ukiuni tamani piffissami pineqartumi. Sulissutigineqarpoq siunissami ilisarititsinermut ilanngunneqartalersinnaanissaat.

12.3 Imigassaq

12.3.1 Imigassamik atuineq

Paamiuni imigassamik nioqquteqartarnermut tunngasut paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasimanngillat, KNI-p illoqarfimmi nioqquteqarnermut tamakkiisunik kisitsisaateqanngimmat. Sulissutigineqarpoq 18-t sinnerlugit ukiullit ataasiakkaarlutik ukiumut pisiarisartagaasa ilisimaneqalernissaat.

12.3.2 Atornerluinsunik katsorsaaneq

Tabeli 32. Qaqqifimmi katsorsartittartut, Nuuk												
Qaqqifik imigassamut	2000		2002		2004		2006		2008		2010	
	Akueri-neqartut	Naammas-sinnittut	Akueri-neqartut	Naammas-sinnittut	Akueri-neqartut	Naammas-sinnittut	Akueri-neqartut	Naammas-sinnittut	Akueri-neqartut	Naammas-sinnittut	Akueri-neqartut	Naammas-sinnittut
Nuummi katsorsaaneq												
Ivittuut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Paamiut	5	4	0	0	1	1	5	5	5	5	1	0
Nuuk	60	54	75	51	35	32	44	37	47	31	14	13
Tasiilaq	0	0	0	0	1	0	2	1	2	1	0	0
Ittoqqort.	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Katillugit	66	59	75	51	38	34	52	44	54	37	14	14

Paasissutissanik pissarsiffik: Namminersorlutik Oqartussat, Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfik

Nuummi Qaqqifik 2000-miit 2010-mut Paamiuneersunik 17-nik katsorsaavoq. 15-t naammassinnippat.

Nuummi Katsorsaavimmi allatorneqarneq ajorput inuit Katsorsaavimmi katsorsartittut suminngaanneersut. Katsorsaavik ammarpoq 2006-mi. ukioq taanna Kommuneqarfik Sermersuumeersut 22-t katsorsartippat. 2008-mi 55-t, taakkungalu 22-t nalilerneqarput sulii qaatusimasutut aamma 2010-mi 100-t katsorsartippat. 2010-mi Katsorsaavik Paamiuni katsorsaavoq. Inuit qulit aallartippat. Taakkunannga tallimat katsorsartinnertik naammassivaat.

Tabeli 34. AA-Paamiuni ilaasortat					
AA-Paamiut	2004	2006	2008	2010	2011
Katsorsartissimasut			12	14	14
Imeqqilersut		2	10	16	16
Aallartermat					2
Ilaasortat katillugit	12	10	12	10	10

Paasissutissanik pissarsiffik: Anonyme Alkoholikere, Paamiut

AA-Paamiuni 2011-mi ilaasortaappat inuit 10-t. 2004-miit 2011-mut ilaasortat amerlassusaat aalaakkaavoq. Imeqqilertartut ikiliartoqqilerput katsorsarneqartartut amerliartornerat peqatigalugu.

AA-Paamiut september 2011-mi marlunnik ilaasortaqqarpoq ukiup affaani qaatusimasimasunik, ilaasortat pingasut ukiuni pingasuni qaatusimasimapput, marluk ukiuni arfinilinni. Ataaseq qaatusimasimavoq ukiuni arfineq-marlunni. Ataaseq ukiuni aqqanilinni allalu ataaseq ukiuni 19-ni.

12.4 imminnut toquttarnerit

Tabeli 33. Imminut toquttarnerit, immiut toqunnissamut siorasaarinerit imminullu toqoriarnerit

	2000			2002			2004			2006			2008			2010		
	Sior.	Toqoriarn.	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn.	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn. *	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn. *	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn. *	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn. *	Imm. toq.
Nuuk	-	5	6	-	6	7	73	5+7	10	134	15+9	13	117	12+6	8	145	6+9	10
Paamiut	-	3	0	-	1	3	32	6+0	5	50	8+4	3	29	1+0	2	28	2+1	4
Tasiilaq	-	6	6	-	6	7	37	8+7	11	68	11+1	7	83	12+11	5	51	4+2	5
Itt.	-	2	3	-	1	2	2	1+2	1	20	2+0	0	18	2+1	2	18	1+2	1

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik august 2011

** Pisimasut maannakkullu suliat*

Politiit nalunaarusiortarput distriktikkaartumik. Arsuk Paamiut distriktianut ilaavoq taamaattumik Paamiut nalunaarsorneqarnerannut ilaavoq. Pamiuni/Arsummi immiut toqunniarlutik siorasaarisut ikiliartorput. 2010-mi 28-t siorasaaripput Paamiuni/Arsummi.

Paamiuni/Arsummi immiut toqoriartartut 2000-miit 2010-mut amerlanerpaapput 2006-mi 12-t misiliimmata. Ikinerpaapput 2002-mi aamma 2008-mi ataaseq immiut toqoriarmat. 2010-mi pingasut immiut toqoriaraluarput.

2010-mi Paamiuni/Arsummi imminnut toqupput inuit sisamat. Piffissami amerleriarput. Amerlanerpaapput 2005-mi, ukioq taanna inuit tallimat imminnut toqupput.

13. Naggasiut

Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqarfiit ilaasa ilisarnaataat pillugu atuareerputit. Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinni aamma nunaqarfinni tamani sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataannut tunngasut suliarineqareerput, kommuneqarfimmi illoqarfiit aamma nunaqarfiit pillugit atuagaqaqqinnissanik soqutiginnikkuit.

Sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat Kommuneqarfik Sermersuup nittartagaani nassaaresinnaavatit: www.sermersooq.gl.

Illit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat pillugit oqaaseqaatissaqaruit, apeqqutissaqaruit, ilassutissaqaruit imaluunniit assigisaanik, taava Borgmesterip allatseqarfia attaveqarfigisinnaavat mailmut uunga: kommuneqarfik@sermersooq.gl.

14. Atuakkat tigulaariffiit tusarfiillu

AA, Paamiut
Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq;
Illoqarfinnut Illunullu Inerisaavik, Pinngortitamut Piujuaannartitsinermullu Immikkoortortaq
Borgerservice, Kommuneqarfik Sermersooq
Aningaasaqarnermut Pisortaqarfik, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik; Uumasut nakorsaat
Kulturimut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilaqeeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik;
Inerisaavik
Peqqinnermut Pisortaqarfik; Nakorsanut nakkutilliisoqarfik, Peqqinnermut
Pinaveersaartitsinermullu Aqutsivik
Greenland and the Arctic
Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik
INI A/S
Iserit A/S
KANUKOKA
Katsorsaavik
Nukissiorfiit
Nuuk Fysioterapi
Nuuk Taxa
Kalaallit Nunaanni Politiit; Politimesterembedet
Tarnip pissusaanut immikkut ilisimasallit Peqatigiiffiat
Qaqqiffik
Sisimiuni Oqaatsinut Ilinniartarfik
Kingutilerisoq Niels Nygaard
Taxagut
Tele Greenland A/S
Turen går til Grønland
Piorsaanermut Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq; Piareersarfiit, Atiarfeqarnermut
Immikkoortortaq, Immikkoortortaq Kulturimut aamma Sunngiffik
Tungiuinermut Ingerlatsivik; Meeqqanut Ilaqutariinnullu Immikkoortortaq, Inersimasunik
Isumassuivik, Suliffissarsiuussisarfik
www.airgreenland.gl
www.dmi.gl
www.greenland.com
www.greenland-guide.gl
www.ral.gl
www.aul.gl
www.sermersooq.gl
www.tuiisag.gl
www.wikipedia.com

15. Ilanngussaq

Ilanngussaq 1. Kommuneqarfik Sermersuumi ilinniartitsisoqarneq, 2000-2011

	2000-01		2002-03		2004-05		2006-07				2008-09				2010-11			
	Amerlass.	Ilinniarsima-sut %-inngorlugit	Amerlass.	Ilinniarsima-sut %-inngorlugit	Amerlass.	Ilinniarsima-sut %-inngorlugit	Amerlass.	Atorfiit:			Amerlass.	Atorfiit:			Amerlass.	Atorfiit:		
								Forskolelære-re/lærere	Timelærere	Ilinniarsima-sut %-inngorlugit		Forskolelære-re/lærere	Timelærere	Ilinniarsima-sut %-inngorlugit		Forskolelære-re/lærere	Timelærere	Ilinniarsima-sut %-inngorlugit
ASK	70	85,7	69	84,1	71	83,1	63	51	1	81,0	56	46	0	82,1	65	43	1	66,2
Qorsussuaq	34	73,5	45	88,9	52	80,8	53	44	4	83,0	51	45	3	88,2	49	41	2	83,7
USK	60	76,7	67	89,6	68	88,2	58	51	3	87,9	58	51	1	87,9	52	45	2	86,5
Nuussuup Atuarfia	50	80	53	83,0	57	87,7	55	41	4	74,5	59	55	0	93,2	62	54	0	87,1
Kangilinnguit	44	65,9	55	92,7	56	82,1	51	40	10	78,4	47	40	1	85,1	50	48	4	96,0
Qeqertarsuatsiaat	5	20	8	50,0	10	40,0	7	3	3	42,9	9	5	3	55,6	8	3	4	37,5
Kapisillit	5	20	4	50,0	2	50,0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	2	0	2	0,0
Nuuk katillugit	268	75,4	301	86,0	316	82,9	287	230	25	80,1	280	242	8	86,4	288	234	15	81,3
Tasiilaq	41	61	49	71,4	52	63,5	53	34	13	64,2	53	34	15	64,2	62	39	17	62,9
Kuummiut	9	44,4	9	44,4	11	45,5	10	2	8	20,0	9	7	2	77,8	11	5	5	45,5
Kulusuk	7	42,9	8	25,0	7	57,1	9	7	2	77,8	10	7	2	70,0	13	8	3	61,5
Sermiligaaq	5	0	5	0,0	6	16,7	5	0	5	0,0	7	1	5	14,3	6	1	6	16,7
Tiniterilaaq	4	25	3	33,3	4	25,0	5	2	3	40,0	4	1	3	25,0	4	1	3	25,0
Isortoq	4	0	4	25,0	4	25,0	4	0	4	0,0	4	0	4	0,0	4	0	4	0,0
Tasiilaq katillugit	70	47,1	78	55,1	84	53,6	86	45	35	52,3	87	50	31	57,5	100	54	38	54,0
Ittoqqortoormiit	19	47,4	16	43,8	20	45,0	18	6	11	33,3	17	9	7	52,9	18	7	6	38,9
Ivittuut	2	100	2	100,0	2	100,0	2	2	0	100,0	2	2	0	100,0	3	2	1	66,7
Paamiut	30	43,3	30	56,7	31	38,7	37	18	18	48,6	34	24	14	70,6	34	20	16	58,8
Arsuk	5	40	5	40,0	4	50,0	4	2	3	50,0	5	1	4	20,0	5	3	1	60,0
Paamiut katillugit	35	42,9	35	54,3	35	40,0	41	20	21	48,8	39	25	18	64,1	39	23	17	59,0

Kilde: Kommunernes Landsforening - KANUKOKA, 2011